17 ARALIK 1979
PAZARTESİ
Çatalçeşme Sok. 50/3
Telefon: İst: 28 08 15
Cağaloğlu–İstanbul

8 SAYFA 500 KURUŞ

Halkın Gazetesi
DEMOKRAT

GÜNÜN GÖZLEMİ | 4. sayfada

Güvenlik güçlerinin operasyonları sürüyor

Beşiktaş katliamı faşistlerce düzenlendi

Kafeterya katliamında yaşamını yitiren bir yurttaş!

HABER MERKEZİ

Türkiye'nin en büyük kafeteryası olduğu bildirilen, yaklaşık 1600 kişinjn rahatlıkla oturup oyun oynayabildiği Beşiktaş'taki Barboros Kafeterya'ya faşist bir örgüt tarafından yerleştirilen bomba ile ilgili soruşturma sürdürülmektedir.

Genellikle devrimci öğrenciler ile demokrat kişilerin gittiği bildirilen Barbaros Kafetarya'ya yerleştirilen saatli bomba 6 kişinin ölümüne, 22 kişinin de yaralanmasına neden olmuştur. Yetkililerden alınan bilgiye göre, olayda ölenlerden birinin kimliği cesedinin parçalanması nedeniyle saptanamadı. Yaralılardan beş tanesinin de patlama sırasında kol ve bacaklarının koptuğu bildirildi.

Emniyet Müdürlüğü bomba uzmanları patlamadan sonra çevreden toplanan parçalar üzerinde inceleme yapmaktadır. Yapılacak inceleme sonunda bombanın türünün belirleneceği bildirildi.

Emniyet Müdürlüğü yetkilileri, olayla ilgili soruşturmanın çok yönlü olarak sürdürüldüğünü ve faşist terör grupları üzerine yoğunlaştırıldığını, olayı üstlenen Türk İslam Birliği adlı bir Komanda örgütünün bulunup bulunmadığının araştırıldığını söylediler. Yetkililer, yasadışı örgütün başka eylemlere kalkışmasının engellenmesi için gerekli önlemlerin alındığını ve güvenlik görevlilerinin alarma geçirildiğini de bildirdiler.

NASIL OLDU

Besiktas'taki Barbaros Kafeterya'nın kalorifer radyatörleri arasına daha önce konan saatli bomba, kafetaryanın kalabalık olduğu 19.00 sıralarında büyük bir gürültü ile patlamış, Orhan Toprakçı,

(Devamı 4. Sayfada)

Kaçakçılık piyasasında istenildiğinde tank bulunabiliyor

● –SİLAH SATICILARI İÇİN EN MÜKEMMEL MÜŞTERİLER, ÜLKELERİNDE KARIŞIKLIK ÇIKMIŞ OLANLAR. AVRUPA'DAKİ SİLAH PAZARINDA ARAP–İSRAİL SAVAŞLARINDA KULLANILAN SİLAHLARDAN, VİETNAM'DA KULLANILAN AMERİKAN SİLAHLARINA KADAR HER SİLAHI BULMAK MÜMKÜN.

ANKARA (ANKA)

Emniyet Örgütünde, Türkiye'deki yeraltı dünyasının çalışma biçimleri ve etkinlikleriyle ilgili bir raporda, Avrupa'daki silah ve satıcıların için en makbul müşterilerin», ülkelerinde karışıklık çıkmış olanlar olduğu belirtildi.

Raporda bukonuda "Verilen silahlar, silah verilen ülkedeki örgütün etkinlik derecesine göre olmaktadır" denildi.

Adı geçen Raporda silah satıcılarının istediği "Kim kullanacak belgesi"nin gerçeğinin ya da sahtesinin sağlan-

(Devamı 4.Sayfada)

Doğu illerinde faşistler yeni saldırı ve provokasyon hazırlığı peşindeler

● Ağrı'nın da sıkıyönetim kapsamına alınması için uygun koşullar yaratılmaya çalışılıyor

ANKARA (DEMOKRAT BÜROSU)

Faşist güçlerin doğu illerimizden biri olan Ağrı'da bir dizi saldırı ve provokasyona girişerek bu ilimizin, genişletilmesi düşünülen sıkıyönetimin kapsamına alınması için

(Devamı 4.Sayfada)

Demirel: Çıkmazda değiliz

ANKARA (DEMOKRAT BÜROSU)

Başbakan ve Adalet Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel, devletin

(Devamı 4.Sayfada)

Devrik İran Şah'ı Panamaya yerleşti

HABER MERKEZİ

Rıza Şah Pehlevi'nin Panama'nın Pasifik kıyılarındaki Coi Bita adasına yerleşeceği bildirildi.

ABD'nin İran'daki rehinelerini diplomatik yollardan kurtarmak amacıyla Şah'ın ülkeden çıkarılması için yaptığı girişimler sonucu Panama hükümeti, Şah'ı kabul edebileceği açıklamış, bunun üzerine Şah, özel bir uçak ile Panama'ya gitmişti.

Panama Başkonsolusu, devrik İran Şah'ını "İnsancıl nedenlerle" kabul ettiklerini bildirerek, bir dünya savaşına gidişi önlemeye çalıştıklarını söyledi.

(Devamı 4.Sayfada)

Devrik Şah Pehlevi

Türkiye ekonomisinin sorunları tartışılacak

HABER MERKEZİ

Banker Kastelli AŞ ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) İşletmecilik ve Yönetim Sistemleri Enstitüsü'nün ortaklaşa düzenlediği "Türkiye Ekonomisinin Finansman Gereği ve Sermaye Piyasasının Sorunları" semineri bugün başlıyor.

Öngörülen ekonomik politikalar doğrultusunda karşılaşılan sorunların belirlenmesi ve gerekli önlem önerilerinin getirilmesi amacıyla düzenlenen seminerde, Türk Ekonomisinin Finansman Sorununa çözüm getirebilecek kurumlar arasında

(Devamı 4.Sayfada)

BANK-SEN, TÖBANK'TA greve gidiyor

HABER MERKEZİ

DİSK'ten geçici olarak ihraç edilmiş olan BANK–SEN Sendikası, TÖBANK'ın, Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli şubelerinde grev kararı aldı.

BANK–SEN yetkililerinin açıkladığına göre, yaklaşık bin kişinin çalıştığı TÖBANK'ın tüm şubelerinde, yasal işlemler tamamlanır tamamlanmaz greve gidilecek.

Özel sektör 1979'da 100 milyar kâr etti

HABER MERKEZİ
İZMİR

Türk-İş'e bağlı Bes-İş Sendikası yayın organında çıkan bir yazıda, 1979 yılının, özel sektör için cumhuriyet tarihinin en kârlı yılı olduğu be-

(Devamı 4.Sayfada)

ABD'de odun ile işleyen otomobil yapıldı

LOS ANGELES (ANKA)

ABD'de odunla çalışan otomobil yapıldığı ve ilk denemelerinin başarı ile sonuçlandığı bildirildi.

Alabamalı dört teknisyen tarafından geliştirilen otomobilin 2 bin 700 millik Atlantik-Pasifik kıyıları arasındaki seyahatı başarı ile gerçekleştirdiği belirtildi.

Son model bir otomobilin arkasına takılan tek tekerlekli bir reaktör, odunu yakarak karbon monoksit, hidrojen ve metan karışımı bir gaz elde et-

(Devamı 4.Saytada)

İstanbul Sanayi Odası iş barışı ve istikrar istedi

HABER MERKEZİ

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Şaban Çavuşoğlu yaptığı açıklamada Türkiye ekonomisinin en önemli sorununun enflasyon olduğunu belirterek, "... seksen'li yıllara daha güç ekonomik koşullar altında girme istidadı görülmektedir. Bu koşullar herşeyden önce, ekonomide nispi bir "iyileştirme ve istikrarın" sağlanmasını zorunlu kılmaktadır" dedi.

Çavuşoğlu, "Enflasyon toplumda huzursuzluğu yaygın hale getirmektedir. Toplumdaki genelhuzursuzluk ortamının sonuçları hemen her işletmeye uzanmakta ve orada işgücü verimini düşürmekte, iş barışını zedelemektedir." diyerek enflasyonun durdurul-

(Devamı 4. Sayfada)

Şaban Çavuşoğlu

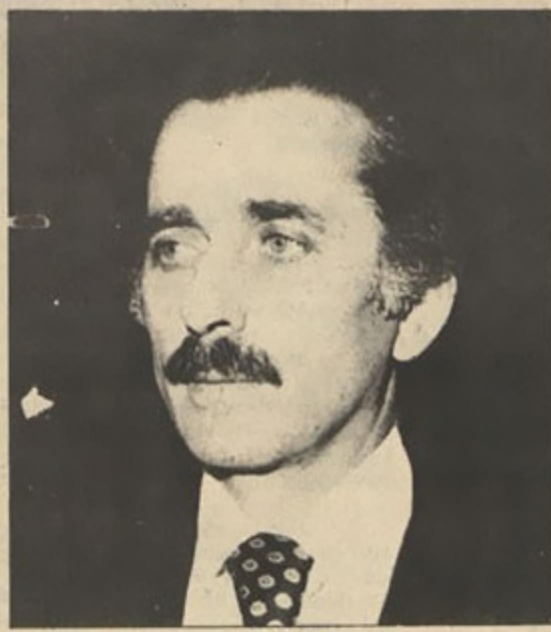
HABERİN YORUMU

ÇALIŞMA BARIŞI (!)

Yeni MC'Den tekelci sermaye çevrelerince neler beklendiği hızla gözler önüne seriliyor. Ardarda basın toplantıları yapan sermaye örgütleri, yaşanan bunalımın nedenlerini vebedellerinin kimlere ödettirildiğini kurnazca gizlerken, sarsılan düzenlerinin onarılmasında doğ-

(Devamı 4.Sayfada)

Ecevit

Topuz

Topuz yanlıları yönetimden uzaklaştırılacak

Ecevit il örgütlerinde hesaplaşmaya gidiyor

HABER MERKEZİ Kumru BAŞER

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in partinin son Kurultay'ın da sözünü ettiği parti içi hesaplaşma'yı önümüzdeki günlerde İstanbul İl başkanının görevden alınmasıyala baslatacağı ve giderek Topuz yanlılarının il örgütünün bütün kademe lerinden uzaklaştırılacağı bildiriliyor.

CHP Genel Merkezinin, Topuz grubunun yönetim kademelerinde hakim bulunduğu İstanbul il

(Devamı 4. Sayfada)

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Sanat Yönetmeni Asılyazıcı

"Egemen güçler sanattan ve sanatçıdan korkuyor"

HABER MERKEZİ Hüseyin APAYDIN

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü Gürer Aykal'dan sonra Devlet Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Ergin Orbey'in görevden alınması üstüne İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Hayati Asılyazıcı gazetemize bir açıklama yaparak "Egemen güçler giderek sanattan ve sanatçıdan korkuyorlar. Bu güçsüzlüklerinin açık kanıtıdır" dedi.

Asılyazıcı "Devlet Tiyatrosu'nda görevden alınan ilerici kadroya İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları'nda en saygın biçimde kapılarımız açıktır" diyerek şu açıklamayı yaptı:

"Ülkenin bunca sorununun altında kalmakta olan Demirel hükümetinin sanata bu denli baskıcı bir yaklaşım içine girmesi düşündürücüdür. Egemen güçler Tiyatro'dan artık korkmakta ve ürkmektedir. Bu tiyatronun giderek işlevine oturduğunun açık bir kanıtıdır.

Engin Orbey'in görevden alınarak yerine Cüneyt Gökçer'in getirilmesinin anlamı açıktır. Demirel hükümeti sorumluluğunu kavramamaktadır. Bir Devlet Tiyatrosu'nun yönetiminde bu

(Devamı 4.Sayfada)

Hayati Asılyazıcı

Yüzde 40 ile yüzde 130 oranında

340 kalem mala zam yapılacak

HABER MERKEZİ

Çeşitli kuruluşların ürettikleri 340 kalem mala yüzde 40 ile yüzde 130 arasında zam yapılacağı öğrenildi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerinden edinilen bilgiye göre, buzdolabı, çamaşır makinesi, elektrik süpürgesi, elektrik ve havagazı fırınları, elektrikli ev aletleri, radyo, pikap, teyip,cam ve cam mamülleri, lastik ve lastik mamülleri, petrokimya ürünleri, pil, plastik eşyalar, kurşun ve

(Devamı 4 Sayfada)

Yağ kıtlığı ve karaborsası sürüyor

(DEMOKRAT HABER MERKEZİ)

Hükümet yetkilileri "Yemeklik yağ konusunda her türlü önlem alınmış ve yağ bollaşmıştır" derken özellikle İstanbul'da halk ne margarin ne de ayçiçek yağı bulamamaktadır.

Hükümet yetkililerinin tüm açıklamalarına karşın ayçiçek ve margarin yağının karaborsa satışı devam etmektedir.

Yağ toptancıları bu konuda açıklama yaparak "Hükümetin belirlediği fiyatlarla piyasada margarin ve ayçiçek yağının bollaşması mümkün değildir" demektedirler.

Yağ toptancıları bu konuya Demirel hükümetinin piyasa koşulları dışında yaklaştıklarını belirterek şu açıklamayı yapmaktadırlar.

"Türkiye'de bu yıl zeytin ürünü son derece kıt olmuştur. Zeytin yağı üretimi buna bağlı olarak düşmüştür. Hükümet zeytinyağını serbest bırakmıştır. Bugün her bakkalda her markette zeytinyağı vardır. Kilosu 160-200 lira arasında zeytin yağı satılmaktadır. Ama margarin ve ayçiçek yağı yoktur ve olmayacaktır. Bunların bollaşması söz konusu değildir. Çünkü hükümetin yağa verdiği fiyat gerçekçi olmaktan yoksundur. Kilosu 100-110 liraya kadar ayçiçek yağı karaborsada alıcı bulurken bunun 84 liraya satılması düşünülemez. Aynı tutum margarin yağı içinde geçerlidir."

Öte yandan Ticaret Bakanı Halil Başol, Türkiye'de yağın bol olduğunu savundu ve ülkemizde on milyon mutfak var. Her mutfakta on kilo yağ birikse yüz ton yağ eder. Bu da ülkenin üç aylık gereksinmesidir" diyerek yağ kıtlığına halkın yağ saklamasının neden olduğunu belirtti.

Kredili ham petrol satışları durdu

HABER MERKEZİ (THA)

Kredili ham petrol satışlarının durduğu, döviz yokluğu nedeni ile petrol ithalatının darboğaza girdiği belirtilirken, bizim gibi ülkelerin bundan böyle kredili petrol alımlarının mümkün olamayacağı açıklandı.

Maliye Bakanlığı ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) yetkililerinden alınan bilgilere göre, petrol üreten ülkelerin bir kısmının üretimlerini azaltmak yolunda aldıkları karar ile önümüzdeki hafta Venezuel-

(Devamı 4.Sayfada)

Bütün-Parça ilişkileri

Sevinç Çağdaş

Yaşamın her alanında gözlemlenen "parça-bütün" ilişkisinin toplumsal yapılar üzerindeki somut görünümü araştırılması gereken bir konudur. Bütünün parçaya yansıyan nitelikleri ile parçanın göreceli olarak bütünü yansıtması bilimsel ilkesi insantoplumlarında'"bireyde" simgeleşen toplumsal yapı araştırmasına ışık tutacaktır.

Dünya kapitalist ekonomisi içerisinde sömürgeci politikaları, ekonomik tehditleri, yönlendirici görünümüyle Amerika Birleşik Devletleri toplumu ve bu toplumu oluşturan bireyler ilişkisi de sözünü ettiğimiz bilimsel ilkeyi doğrular niteliktedir.Parça-bütün" ilişkisi toplumsal yapılarda -özel olarak Amerikan toplumunda- nasıl bir işlerlik kazanmaktadır?

Bu sorunun yanıtını, en gelişmiş kitlesel araçlarla kitlelere empoze edebilen "Emperyalist Kültür" politikasında aramak gerekir. Okul öncesi eğitimden yüksek öğrenime, TV, radyo basın vb. kitle iletişim araçlarına dek kullanılabilen her araçla bu kültür kökleştirilmiş, ekonomik yapıdaki anarşik işleyiş, insan beynine ve kavrayışına vurdumduymazlık ve egoizmi yerleştirmiştir. Üstelik bu kültür, durağan, tutucu görünümlü bir kültür değildir. Değişikliklere açık karmaşık ilişkilerin gelişmesini, doğmatik yaklaşımların ahlaki felsefeden uzaklaştırılmasını destekler görünümdedir. Bu niteliği ile kuşaklar arasındaki anlayış ve yaşam ayrılıklarının köklü değişikliklere uğramasına yol açmaktadır.

Gelişen yeni kuşaklar bu büyük ayrıcalıkların doğurduğu sorunları çözmek zorunluluğunu her zaman duymaktadırlar. Onlar için yaşam savaşımı vermek, bu ayrıcalıkların doğurduğu baskıları yok etmeye yöneliktir. Yeni bir saç ya da giyiniş stilinin anne ve babalarının "çılgınlık" dediği yeni bir uğraşının kabul edilmesi, olağanlaşması için savaşmayı, varlıklarının koşulu olarak görmektedirler.

Öğretim sistemindeki esnekliğin, eğitim, spor müzik vb. alanlarda sağlanmış olan geniş olanaklarıyla bütünleşince , beyaz "Amerikan insanı" için "ideal" olan yaşam anlayışı ilk biçimlenişini bulmaktadır. Bu, ödün vermeye açık ailelerin hoşgörülü tutumları, dinsel inanışların katı olmayan yorumları ve ekonomik zorlamaların yöndendiriciliğiyle bütünleştiğinde, bu iddialleştirme olgusunu güçlendirmektedir. Bir toplumun kültürel yapısını koruyan, onu ayakta tutan genel faktör, orta sınıfların bu kültür politikasına sahip çıkmışlığıdır.

Amerikan toplumunda da gözlemlenen budur. Belirli bir yaşam standardının üstüne çıkabilmiş, bu yaşamın asgari yaptırımlarını yerine getirebilecek ekonomik güvenceyi sağlayabilmiş bu kesim, Amerikan kültürünün en ateşli savunucularını bağrında taşımaktadır. Bu şövenist eğilimlerin doğuşuna açık bir ortamdır. İdealleştirilen ülke ekonomisi ve kültürü şövenizmin güçlenmesi için olanak sağlar. Bu yapı içerisinde yer alan kişinin içine itildiği aristokrat yapı ve tutuculuk eğilimleri Amerikan insanının ülke ve dünya sorunlarına doğmatik yaklaşımını ya da tümüyle ilgisizliğini doğurmaktadır. O , ülkesinin ve ulusunun (ABD'yi oluşturan onlarca ulusun varlığına rağmen uluslarının değil) haklılığını ve yenilmezliğini tartışmasız benimser. Güçlülüğün kriterini ya da sürekliliğini tartışamaz. Ama ülkesinin sömürgeci karakterinden sözederseniz, sözgelelim İran'ın petrolünden, Türkiye'nin demirinden, kromundan, bakırından, işsiz milyonlarca insanından sözaçarsanız bu suskunluk yerini anlaşılmaz tepkilere bırakır. Hemen ülkesinin koruyucu babalık, önderlik maziyetlerinden sözetmeye başlar.

Bu ülkelerin insanlarının suskunluğu Vietnam'lar,Hiroşima'lar Nagazaki'ler karşısında bozulmuyorsa İran'lar, Türkiye'ler bu insanların kılını bile kıpırdatmıyorsa kahrolmamak gerek. Hatta kimi zaman Rodezya'nın yeniden İngiliz sömürgesi olma yolundaki gelişimine bu ülkelerin kimi insanları ufacık da olsa bir tepki gösteriyorsa ve "böyle bir şey olur mu?" diyebiliyorsa, sevinmek bile gerek.

Halkın Gazetesi
Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl 11 Sayı: 3235

BAS–SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi
Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör
Arslan Başer KAFAOĞLU

Yazişleri Yönetmeni
Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü
Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi
Dr. Ergin Atasü

Demokrat ofset tesislerinde yayına hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

Ankara Bürosu: Konur Sokak 24/19 Kızılay/ANKARA

FORUM

Kapitalizm etkisinde ülkemiz fındık tarımı (2)

Saydam SARIHAN

Tamamen yozlaşmış, çağdaş kooperatifçilikten uzaklaşmış ve üreticilerin yerine, üretici emeğini sömürenlerin örgütü haline gelmiş olan Fiskobirlik , artık fındık üreticilerine güven veriyor

Üretici örgütlerinin çağdaş tarım tekniklerini, yeni bilgileri üreticilere aktarması, bahçelerin verimlerini ve üreticilerin gelirlerini artırıp, bağımlılıklarını azaltması gereken yayım, araştırma ve dağıtım çalışma ve uygulamaları durgun, yetersiz ve ilkeldir. Araç-gereç, eleman, bilgi yönlerinden yoksundurlar. Bilgi ve uygulamaları üreticilere iletecek kitap, broşür, çiftçi mektubu, teknik yayın, afiş, toplantı, seminer, panel, teknik kongreler ile tanıtıcı ve eğitici çalışma ve uygulamalar çok düşük düzeydedir.

Genel olarak tarım kesiminden geçim sağlamaya çalışanların 1/3'ünün hiç kredi almadığı, kredi almayanların yarısından fazlasının 0-20 dönümlük küçük ve yetersiz büyüklükteki işletmelerde olduğu, kredi alanların yarısının da 200 dönümünden fazla olan işletmelerde olduğu tarım ilişkilerimizde, fındık üreticilerinin durumu da bundan farklı değildir. Genelde küçük işletmelerin %70'i kredilerini aratefeci, tüccar ve benzerlerinden sağlamak zorunda bırakılmakta, fındık üreticilerinin %73'ü ise kredilerini aynı sömürücü kesimden almakta, almak zorunda bırakılmaktadır.

Ülkemizde çiftçi ailelerinin yaklaşık 3/4'ü, toprakların %30'unu işlerken aile başına ortalama 20 dönümlük toprak parçası düşmesi, bunun yanında ailelerin %0,1'lik azınlığının, toprakların % 5.4 ünü işletmesi ve aile başına ortalama 2520 dönüm toprak düşmesi, sistemden kaynaklanmaktadır. Fındık üreticileri için de toprak mülkiyeti dağılımındaki adaletsizlik ve yetersizlik bundan farklı değildir. Fındık üreticilerinin %90'ından fazlası küçük üreticidir. Aile başına düşen fındık bahçesi büyüklüğü ortalama 12,5 dönüm, yani gerekenin 1/5-1/6 sıdır. Dolayısıyla bir fındık üretici ailenin yılda geçimini sağlayabileceği gelir miktarı da aynı düşük oranlardadır. Hatta buna verim düşüklüğü etkeni de katılınca, gelir yönünden olması gerekenin 1/8'i-1/10'u oranı sağlanabilmektedir.

Karadeniz bölgesinin fındık tarımı yapılan 12 ilinde fındık tarımı yapanların, geçinme ve yaşama yönünden fındığa bağlılık oranları 2/3'dür. 1977 başlarında 370 000 hektar sahada 450 000'den fazla aile, ya da 3,5 milyondan fazla insanımız bu koşullardadır. Genel nüfusumuzun %9'una yakın olan bu üretici topluluğu hiç bir zaman insanca yaşama düzeyine gelememiştir, gelmeleri engellenmiştir. Yıllardır sömürülmelerinin yanına, ekonomik, sosyal, kültürel hizmetlerden sahip olan ve aracı, tefeci ve tüccarların elinde yıllardır sömürülmekte olan fındık üreticileri bir de genel tüketimmaddeleri fiyatlarına karşı, cok düşük tabanfiyatlarına tutsak edilmiş ve buna da çekinmeden destekleme denilmiştir.

Tamamen yozlaşmış, çağdaş kooperatifçilikten uzaklaşmış ve üreticilerin yerine, üretici emegini sömürenlerin örgütü haline gelmiş olan Fiskobirlik, artık fındık üreticilerine güven vermiyor. FKB bugün, kooperatifler üst birliğinden öte, bir ofis ya da büyük bir aracıdan farksızdır. Tüm üreticiler ve emekçi halkımız "dünyanın en büyük dış satımcısıyız", "fındık üreticilerinin tüm ürettiklerinin % 70'ini alıyoruz.", "100.000'i aşan ortağımız var", "ortaklarımıza milyonları aşan krediler veriyoruz", "ortaklarımızın emekçve ünlerini koruyoruz" vb. söz ve yayınların içyüzünü, gerçek anlamını biliyor, anlıyor.

Fındık alımlarındaki zorlukları, hileleri, adam kayırıcılıkları, fire ve randıman oyunlarını bilen fındık üreticilerimiz, toplam sayısı 450 000 olan fındık üreticisi ailenin sadece 100 000'inin, yani 1/4'ünün FKB'ye ortak olduğunu bu 1/4 içinde esas ağırlığın ve ayrıcalığın büyük ve orta üreticilerde olduğunu, küçük fındık üreticilerinin, güvencesiz bırakıldığını ve sömürü içine itildiğini de biliyor.

FKB'nin, son yıllarda toplam ürünün % 70'ini almakta oluşunun, tüm üreticilerin de %70'ini koruduğu, emeğini değerlendirdiğini, kredisini verdiği anlamında olmadığınıda biliyor.

Bankalarda olduğu gibi, FKB ve kredi kooperatiflerinden kredi alanların, bu kredilerle tefecilik yaptığının, ayrıca üreticiere verilen kredilerin çok yetersiz ve gerekenin 1/10'u oranında olduğnun ve bu işleyişin kimler yararına çalıştığının da farkında fındık üreticilerimiz.

Dünyafındık alanlarının ve dış satamının 3/4'üne, üretiminin 2/3'üne sahip olarak ve en kaliteli fındığı üretecek dünya birincisi olmak, fındığın üretimini yapanlarca bir anlam taşımıyor

Fındık üreticilerinin öncelikli ve somut istekleri ve gereksinmleri şunladır:

1. Karadeniz fındık üreticileri, yalnızca fındığa bağlı kalmaktan kurtarılmalıdır.

2. Fındık tarımı, Giresun, Ordu ve Trabzon illerinde kalmalı, bu üç ilde fındık tarımı ve üreticileri bilgi, fiyat girdi ve örgüt yönünden üretici hak ve çıkarları doğrultusunda desteklenmelidir. Üç ilin dışında kalan ve fındıktarımı yapan iller de de ulusal geliri ve üretici gelirlerini daha arttıracak olan tütün, şeker pancarı, çay, sebze, meyve, patates, çeltik, tahıl tarımı; fiyat, girdi, üretici çıkarları doğrultusunda tam olarak desteklenmelidir.

3. Bankalar, fındık tarım satış ve tarım kredi kooperatiflerinin tüccar, aracı, tefecive dışsatımcılara tanıdığı haklar ve krediler, tümüyle küçük fındık üreticilerine devredilmelidir.

4. Fındığı üretenler fiyatını da saptamalı, satışını da kendileri yapmalıdır.

5. Fındıkla ilgili olan tüm kuruluşlar, tek kuruluş altında toplanmalıdır

6. Saha, rekolte, maliyet, iç ve dış fiyat saptamaları bilimsel yollarla ve tek yöntemle yapılmalıdır.

7. Fındık üreticileri çağdaş ve aracı-tefeci baskısını önleyen kooperatifçilik bilgileri yönünden eğitilmeli, (kurslar, seminerler, okullarda dersler, araştırma ve eğitim merkez ve enstitüleri, sendikalar), varolan kooperatifler bürokrasiden, yozluktan, tefeci ve tüccarlara hizmet eden niteliklerinden kurtarılmalı, yönetime üreticiler geçmelidir.

8. Fındık üreticilerinin ve fındık tarım işçilerinin özgür ve bağımsız sendikalarda kendi öz çıkarlarını ve haklarını savunabilmeleri ve alabilmeleri için gerekli düşünce ve örgütlenme özgürlüğü ortamı yaratılmalıdır.

9. Hazine zararlarının üreticilere dönmesi engellenmelidir. Gerek hazine zararlarından, gerekse, fiyat artışları, paranın değerindeki düşmeler, aracı tefeci karları nedeniyle çok düşük gelirlerle ve sömürüye terkedilmiş olan küçük fındık üreticilerinin bunlardan kurtulması için çağdaş kooperatifler ve ilerici, bağımsız sendikaları kurulmalıdır.

10. Verimi ve geliri artırıcı tarımsal girdiler, yabancıların ortaklığı olmadan üretilmeli, dağıtım ve satışı, üretici orgütlerince yapılmalıdır.

11. FKB, Tarım kredi kooperatifi, Ziraat Bankası, Ziraat Odaları ve fındıkla ilgili çalışmaları olantüm kuruluşlar, gerekli yasal ve köklü değişimlerle, üreticilerin çıkar ve haklarına yönelik duruma getirilmeli, tek kuruluş yetkili olmalı, yönetime üreticilerin özgürce seçtiği yöneticiler gelmelidir.

12. Bir fındık üretici aile başına düşen fındık bahçesi miktarı ortalama 12,5 dönümden, en az 60 dönüme yükseltilmeli, bunun için gerekli ve verimi artırıcı önlemler en kısa sürede alınmalıdır (Tapu—kadastro çalışmaları, arazi toplulaştırılması, adaletli toprak dağıtımı)

13. Hem üretici, hem de hazine için fındık maliyetini düşürücü önlemler alınmalıdır. Böylece üretici gelirleri artabilecek, satış ve hazine zararları azalabilecektir.

14. Fındık üreticilerinin ve tarım işçilerinin büyük kentlere ve dış ülkelere göçlerini azaltıcı kesin önlemler alınmalıdır.

15. Basın, TRT, ilerici demokrat ve devrimci tüm kuruluşlar fındık ve diğer ürünlerin ve üreticilerinin sorunların, üretici hak ve çıkarlarını korur biçimde araştırmalı, savunmalı ve gereken ağırlığıyla kamuoyuna duyurmalıdır.

16. Fındık dışsatımında bilimsel pazarlama araştırmaları yapılmalı, uluslararası ticaret ve sanayi burjuvazisinin fiyat ve satış oyunlarına gelinmemelidir. İşlenmiş fındık miktarı ve satışı artırılmalıdır.

17. Günümüz banka ve kooperatif kredileme yöntemleri tümüyle terkedilmeli, gereksindikleri kredinin 3/4 ünü aracı, tefeci, tüccar ve komisyoncudan almak zorunda bırakılan fındık üreticileri, kendi kurup yönettikleri ürün fiyatını saptadıkları, pazar araştırmaları yapıp sattıkları, depoladıkları özgür ve çağdaş kooperatiflerden kredi almalıdırlar. Böylece aracı tefeci ve tüccarların sömürüsüne açık olan yollar tıkanabilir.

18. Tarım ürünlerinin dışsatımında ve üreticilerin emek karşılıklarında sömürü egemenliği kurmuş olan 1000 dolayındaki dışsatımcının bu egemnlikleri kırılmalı ve üreticilere geçmelidir. (Dışsatımcıların sayısı fındıkta 200, pamukta 150, tütünde 150, zeytinyağında 50, üzüm ve incirde 50, narenciyede 100, meyvelerde 100 ve diğerlerinde 200 olmak üzere toplam 1000 kadardır.)

19. Bir üreticiye düşen ortalam kredi miktarı, 2-3 bin TL.Den 20-30 000 Tl'na kadar yükseltilmelidir.

20. Destek olarak, yalnızca taban fiyatı değil, araç, gereç, kredi, gübre, ilaç, harman makinası, beton harman yeri, çuval, vb. destekler de ucuz olarak sağlanmalı, köylerde fazla miktarda merkezi alım yerleri olmalı; alımlarda randıman, fire, çürük, bozuk oyunları oynanmamalıır.

21. Fındık aile işletmelerindeki ortakçılık, kesicilik vb. ilkel işletme yöntemlerinin yerini, yeterli toprağa sahip özgür üreticilerin verimlerini ve gelirlerini artırıcı, ekonomik ve siyasal bağımlılıklarını yokedici işletme yöntemleri almalıdır.

22. Fındığın maliyet ve fiyat saptamaları erken tarihlerde yapılmalıdır.

23. Fındık tarım işçileri özgür sendikalarını kurmalıdır. Günde 8 saat çalışmaları ve günlüklerinin bilimsel olarak ve geçim koşullarına uyan biçimde saptanması sağlanmalıdır.

HANGİ GECE VAR Kİ GÜNDÜZ OLMAYA

17 ARALIK

1961 170 bin öğrencinin temsilcisi durumunda olan TMTF Birlik Başkanları, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye bir telgraf çekerek, eski DP yöneticilerinin affı konusunda açıklama istediler. TMTF yetkilileri, DP yöneticilerinin affını onaylamadıklarını ve bunu protesto için son ihtarlarını yapacaklarını açıkladılar.
Cumhuriyet Halk Partisi Gençlik Kolları Yönetim Kurulu'da DP yöneticilerinin affına karşı çıktı.

1964 Yüksek öğrenim gençliği üniversite reformu için yapmayı planladığı mitingi erteledi. Öğrenciler üniversite reformu için verilen sözün sonucunu bekliyorlar.

1965 İzmit Boru Fabrikası'nda bir süredir grevde olan işçilerden 35'i işverenin fabrikaya kamyon sokmak istemesi üzerine kamyonların önüne yattı. İşçiler çalışma özgürlüğünü ihlal ettikleri gerekçesiyle göz altına alındılar.

1968 Özel idare tarafından işletilen Alpagut Linyit İşletmesi'nde çalışan 440 işçi, 2 aylık ücret ve 1968 yılı ikramiyelerini alamadıkları gerekçesiyle 3 gündür ocağa girmiyorlar.

1969 TÖS ve İLK—SEN boykotunun ikinci gününde bazı yörelerde öğretmenlere saldırıldı. Biga ilçesinin Hacı Pehlivan köyünde 4 öğretmenin evi kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından yağma edildi. Çanakkale'de destekleme yürüyüşü yapan öğretmen okulu öğrencilerini polis dağıttı, 7 öğrenci gözaltına alındı.

TÖS ve İLK—SEN'in düzenlediği ve 125'bin öğretmenin katıldığı 4 günlük boykot tüm yurtta başarıyla uygulandı.
Dönemin Başbakanı Süleyman Demirel boykotla ilgili olarak şunları söyledi:
"Öğretmen boykotu meselesi birtakım çevrelerin ve bu arada iki sendikanın masum öğretmenleri anarşiye sürüklemekten başka bir şey değildir. Hak aramanın yolu kanunsuzluk değildir. Bu hareketin milletçe tasvibi mümkün değildir. Yine döneminin CHP Genel Sekreteri Bülent Ecevit ise, "Anneler, babalar,seslerini bir gün için öğretmenlerin sesine katarlarsa, iktidar öğretmene karşı görevini yapmak zorunda kalacaktır" şeklinde konuştu.
Öğretmen boykotu üzerine o dönemin İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun ilkokul öğretmeni olan TÖS Genel Sekreteri Osman Korkut Akol, kendisine çektiği telgrafta şunları söyledi:
"Türk öğretmenlerinin haklı sebeplere dayanan boykot kararına ilk karşı çıkan hükümet üyesi olmanız 42 yıl önce size öğret-
170 bin öğrencinin temsilcisi durumunda olan TMTF Birlik Başkanları, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye bir telgraf çekerek, eski DP yöneticilerinin affı konusuntiklerimi anlamamış olduğunuzu ortaya koyuyor. Bu davranışınızdan öğretmeniniz olarak utandım."
Bunun üzerine Akol'un telgrafına yanıt veren Menteşeoğlu, "Kanunsuzluğun hiç bir çeşidi tasvip edilemez. Kanuna karşı gelen ve suç teşkil eden hadiseleri tasvip ettiğinizden hicap duydum. Siz artık Köyceğiz İlkokulu başöğretmenliğinizdeki inanç ve fikirlerinizi kaybetmişe benziyorsunuz" dedi.
On yıl öncesi seslerini duyurmaya, haklıdan doğrudan yana olmaya çalışan binlerce öğretmen Ve on yıl sonra sendika kurma hakkı verilmeyen, ardı arkası kesilmeyen öğretmen kıyımları. Ama yine de çığ gibi büyüyen öğretmen örgütlülüğü.
Eskişehir Şeker Fabrikası'nda çalışan 1700 işçi 18 liralık asgari ücretin uygulanmadığını öne sürerek grev kararı aldı.

1973 Balıkesir'in Ayvalık ilçesine bağlı Altınova'da belediye seçimlerini CHP'lilerin kazanması üzerine AP'liler ve CHP'liler arasında çıkan çatışmada CHP'li Savaş Bülbül öldürüldü.

1975 Adana'nın Ceyhan ilçesine bağlı Sarıbahçe köyünde Toprakağası Hacı Andırın tarafından işletilen hazineye ait topraklardan 250 dönümünü köylüler işgal etti. Bunun üzerine çıkan silahlı çatışma sonucu Hacı Andırın hazine toprağını köylülerden geri aldı.

Kökleri çok eskilere dayanan toprak ağalığına bugün bile son verilemedi. İş başına gelen iktidarlar toprak reformu aldatmacası ile köylüleri bugüne kadar kandırma yolunu seçtiler. Birinci MC döneminde çıkarılan,daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen Toprak Reformu Kanunu çerçevesi içinde, devletin toprakları yine devlet tarafından kamulaştırılırken toprak ağalarının vurgunculuğuna yardımcı olundu.

1977 İstanbul'da CHP'li muhtar iki parti üyesi adliye binasından çıkarken otomatik silahlarla tarandı. CHP üyesi Selahattin Turgut öldü,yanındakiler ise yaralandı.

1978 İstanbul Barosu'na bağlı 178 avukat yaptıkları açıklamada, başkalarının yazılarından dolayı yazıişleri müdürlerinin tutuklanmalarını kınadılar ve tutuklu bulunan yazıişleri müdürleriyle yazarların serbest bırakılmalarını, basın affının da öncelikle çıkarılmasını istediler.

İstanbul İktisat Fakültesi devrimci öğrencisi ve aynı zaman da işçi olan Kemalettin Er yolda uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

Halkın Gazetesi Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Cağaloğlu'ndan bir basın emekçisi

Halkın Gazetesi DEMOKRAT'a

Ülkemizin içinde bulunduğu, siyasi, ekonomik durumlar tam bir keşmekeş içindedir. Her türden bir istikrarsızlık sözkonusudur. Bu çelişkilerin faturası her zaman olduğu gibi emekçi halkımızın sırtına bindirilmektedir. Elinde avucunda olan herşey egemen sınıflar tarafından sömürülmektedir. Böylesine bir ortamda gerçekten demokrat olan olayları çarpıtmadan verebilen, yorum yapabilen, olaylara objektif gözle bakabilen bir gazete çıkarılmaktadır. Halkın sorunlarına cevap veren, yansız, halkın yanında yer alan, halkın çıkarlarını savunan bir gazete çıkarılmaktadır.

Böyle bir gazetenin çıkması basınımızda olan bir eksikliği doldurmalıdır. Söylendiği gibi halkın çıkarlarına ters düşmeyecek bir gazete olmalıdır. Egemen güçlere taviz vermeyen, gücünü daima halktan alan bir yayın politikası izlenmelidir Bunlar yapıldığında, egemen güçler tarafından çeşitli baskı ve engellemeler söz konusu olabilecektir. Demokrat'ın bu tür zorlukları aşabileceğine inanıyorum. Ve, sizlerin bu olumlu girişiminizi yürekten destekler, yayın mücadelenizde başarılar dilerim.

İstanbullu bir vatandaş

Susuz yaşanmıyor

Bize kulak, bize göz, bize ses olan Demokrat, şimdi kulak verin bize. Biz, örnektepe gecekondu sakinlerine... Susuz yaşanmıyor. Sırtımızı başımızı yıkamaya, başımızı soktuğumuz bir göz deliğimizi arıtmaya, pişirdiğimizi bir kap aşımıza katmaya, hepsinden vazgeçtik bir bardak içmeye su bulamıyoruz. Yaşamak, insan gibi yaşamak bizim de hakkımız.

Bizler özel arabalarınıza garaj, lüks apartman katlarına mazot, asfaltı çökmüş yollarına kaymak gibi asfalt, isteyen çöplerinin hergün muntazam alınmasından, elektriklerinin cokça kesilmesinden şikayetçi olanlardan değiliz. Bizler, modern yaşam dedikleri şeyin hiçbir nimetinden yararlanamayan, bırakın yararlanmayı daha ne olduklarını bile bilmeyenlerden, görmeyenlerdeniz.

Evet su istiyoruz. Susuz yaşanmıyor. Şimdilik su istiyoruz ama yarın daha başka şeylerde isteyeceğiz. Hakkımız olan herşeyi, insanca yaşamak için ne gerekiyorsa hepsini isteyeceğiz. Aynen yazın bunları. Yazın da, duyması gerekenler duysun.

ÖRNEKTEPE GECEKONDU SAKİNLERİ

İŞ - İŞÇİ - EKONOMİ

Sönmez:"Sabancı'yla Ankara da hesaplaşacağız"

Ticaret ve Sanayi Odaları'nın ayrılmasını isteyen Sakıp Sabancı Bursa'da ayrı bir Sanayi Odası kurulmasını önerdi.

Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ali Osman Sönmez, organize sanayi bölgesinde bir kurulun açılışı için Bursa'ya gelen gazetecilere yaptığı açıklamada Bursa'da Sanayi Odasının kurulmasının zorunlu olduğunu söyleyen, Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sakıp Sabancı ile bu konuda Ankara'da görüşeceğini bildirdi.

Sakıp Sabancı'nın Bursa'ya gelişi sırasında Ticaret ve Sanayi Odasına uğramamasının nezaketsizlik olduğunu ifade eden Sönmez, önümüzdeki Sanayi Odaları Başkanları toplantısı var. Kendisiyle orada konuşacağım. Bursa'da ayrı Sanayi Odası kurulması yolunda açıklamalarının neye dayandığını kendisinden soracağım. Kendisiyle Ankara'da hesaplaşacağız" dedi.

Otomotiv tekelleri yeni teşvikler istiyor

HABER MERKEZİ(THA)

1979 Haziran ayında yapılan devalüasyonun otomobil dışsatımını zorlaştırdığı ve birim başına zararın daha da yükselmesine neden olduğu açıklandı.

Otomotiv Sanayi Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Erdoğan Karakoyunlu, devalüasyonla birlikte vergi iadesi oranlarının düşürüldüğünü belirterek, bunun otomotiv sektörünün aleyhine sonuç yarattığını kaydetti.

Erdoğan Karakoyunlu, bunun taşıt ihracını olumsuz yönde etkilediğini yapılan devalüasyonun ihracatın teşviki kararı ile çeliştiğini söyledi. Karakoyunlu "Düşürülen vergi iadesi ile birlikte yapılan haziran devalüasyonunun çeşitli taşıtlar üzerindeki ihracatı teşvik etme istikametinde olmamış aksine artan maliyetler nedeniyle ihracatı zorlaştırıcı olmuştur" dedi.

Öte yandan Karakoyunlu,kur sorununun da kendileri için büyük önem taşıdığını belirterek "son devalüasyonun otomotiv sanayiine getirdiği yükün 1 milyar 211 milyon liraya ulaştığını" bildirdi.

"Gün birlik ve savaşım günüdür"

Petkim-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Karadayı, "Gün birlik ve savaşım günüdür" dedi.

Karadayı yaptığı açıklamada,baskı yasaları ile DGM'lerin yeni hükümetle birlikte gündeme getirildiğini belirterek şunları söyledi.

"İşbirlikçi tekeller, toplu sözleşme savaşımının kızıştığı bugünlerde, DGM'lerle baskı yasalarıyla, bunalımlarının yükünü işçi sınıfına ve emekçi halka daha kolay yüklemenin yollarını aramaktadır. İşveren kuruluşları, açık açık, sendikaların, derneklerin kapatılmalarını talep etmektedir. Kapatılan onlarca ilerici örgüte ek olarak DİSK'in sınıf sendikalarının kapatılmasını istemektedir. Dikensiz gül bahçesinde sömürülerini azgınca sürdürmek istemektedirler.

Tekelciler, holdingciler bir şeyi iyi bilmelidir. İşçi sınıfımız, demokratik hak ve özgürlüklerini, sendikal özgürlüklerini çiğnetmemeye kararlıdır.'"

OYAK-RENAULT Dışsatıma yöneliyor

OYAK–Renault Otomobil Fabrikaları'nda 1980 yılında bütünüyle dış satıma dönük yeni bir modelin üretime başlanacağı bildirildi. Ayrıca Fransa'ya da motor ve vites kutusu satılacağı açıklandı.

OYAK–Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.-nin 10.kuruluş yılı dolayısıyla Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ali Bozer, Ankara'da bir basın toplantısı düzenledi. Bozer yaptığı açıklamada Cezayir, Fildişi Sahili veMısır gibi bazı Afrika ülkeleriyle dışsatım anlaşmaları yapıldığını , bu nedenle 1980 yılında 12 TL ve 12 modellerinin üretimine son verilerek bütünüyle dış satıma dönük yeni bir modelin üretimine başlanacağını belirtti.

Otomotiv dalında değişik ülkelerdeki üretimi içiçe geçmesinin bir sonucu olarak Türkiye'de bazı otomobil parçalarının üretimine gidilmektedir. Bozer'in açıklamasına göre, otomobil dışsatımının yanı sıra motor ve vites kutusunun Fransa'ya dışsatımı için gerekli çalışmalara başlandı ve 1980 yılında 3 bin motor ve vites kutusu dışsatımına olanak sağlanacak.

1980 yılı içinde 20 milyon dolarlık dış satım yapılacağını açıklayan Bozer dışsatım konusunda maliyetlerin sorun olduğundan yakındı. Otomobil maliyetlerinin dış piyasaya göre yüksek olduğuna değinen Bozer dünya piyasasına girebilmek için hükümetin ihracatı teşvik primi olarak % 35 oranında yardım etmesi gerektiğini söyledi.

YSE-İŞ Başkanı Acar, Köyişleri ve Kooperatifler bakanıyla görüştü

Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı Ahmet Karayiğit, YSE–İş Sendikası Başkanı İsmet Acar ile bakanl.kta bir görüşme yaptı.

Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı Ahmet Karayiğit YSE–İş Genel Başkanı İsmet Acar ile yaptığı görüşmede, "Yasaların tarafsız uygulanması için tüm müdürlüklere talimat vereceğini" söyledi.

YSE–İş Genel Başkanı Acar ise, konuyla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı:

"YSE işyerlerinde sendikamıza karşı girişilen oyunların ortadan kaldırılması işyerlerimizde çalışma başarısının sağlanması için Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı'ndan bir dizi talepte bulunduk. Taleplerimizin protokole bağlanmasını istedik. Ancak bu yolla sorunların üstesinden gelinmiş olunamayacağını ifade ettik."

İzmirin Sıkıyönetim kapsamına alınmasına karşı çıkıldı

Ege Seyahat Acentaları Derneği Başkanı Doç. Dr. Ergun Göksan, İzmir'in sıkıyönetim kapsamına alınmak istenmesine, "Turizmi olumsuz yönde etkileyeceği" gerekçesiyle karşı çıktı.

Göksan yaptığı açıklamada, böyle bir kararın 1980 yılı Ege turizmi için olumsuz ortam yaratacağını bildirerek şunları söyledi:

"Karayolu ve hava yoluyla İzmir ve Ege'ye gelemeyen turistler, özellikle Yunan armatörlerinin tertiplediği gemi turlarının müşterisi olmuşlar ve Kuşadası ile İzmir gibi limanlarımızda sadece üç dört saat kalmakla yetinmişlerdir.

Sıkıyönetim uygulamasının İzmir ve Ege'de yaygınlaştırılmasıyla ilgili söylentilerin yoğunluk kazandığı şu sıralarda,böyle bir olasılık 1980 Ege turizmi için olumsuz ortam yaratacaktır.

Turizmdeki çeşitli olumsuzluklara karşın uygulanan primli kur nedeniyle karaborsa büyük ölçüde önlenmiştir. 1980 yılına göre turizm gelirlerinde iki kat bir artış olacaktır. 1980 yılına göre turizm gelirletır. 1980'de dünyanın akaryakıt krizi ile sarsılacağı, bunun da turizmi olumsuz yönde etkileyeceği sanılmaktadır. Türkiye gerek tanıtmadaki başarısızlığı ve gerekse 1980 otel fiyatlarının hala kesinleşmemiş olması nedeniyle başarılı bir yıl geçirme imkanlarını yitirmektedir."

Tüm-Der Ankara şubesi: "Faşist saldırılar arttı"

TÜM–DER Ankara Şubesi Başkanı Musa Aydın yaptığı yazılı açıklamada, Milli Eğitim Bakanlığı'nda faşist baskıların giderek arttığını belirterek, "Sürgünlere, kıyımlara, faşist saldırılara karşı yapılan kıyımları, faşist saldırıları bildirdi.

Açıklamada daha sonra şöyle denildi:

"14.12.1979 günü Milli Eğitim Bakanlığı'nda sürgünleri, kıyımları polis-faşist saldırısını protesto etmek amacıyla anti-faşist memurlar sürgüne gidenlerle birlikte işyerini topluca terketmişlerdir. Bakanlık önünde "sürgünlere son" "kahrolsun faşizm" sloganlarını atarak Kızılay'a kadar yürümüşlerdir. Kitleye saldıran polis, yoldan geçenlerle birlikte 10'a yakın ilerici memuru döverek götürmüştür.

Doktorların muayenehane açmasına karşı çıkıldı

HABER MERKEZİ

Kamu Eczacıları Derneği Başkanı Rıfat Güney, dün Ankara, İstanbul ve İzmir Eczacı odaları başkanları ile ortaklaşa düzenlediği basın toplantısında, devlet memurlarının ticaretle uğraşmaları yasaklanırken, yine devlet memuru olan doktorların özel muayenehane açmalarının Devlet Memurları Personel Yasası'na aykırı olduğunu belirtti.

Rıfat Güney, "Tam Gün Çalışma Yasası yozlaştırılıyor, yasanın en vazgeçilmez ilkesi olan tam süre çalışma ilkesi yok edilmek isteniyor" dedi.

Dernek Başkanı Güney, anayasa ve yasalara aykırı bir sağlık düzenine geçilmek istendiğini, tam gün çalışma yasasına başından beri karşı çıkanların isteklerinin gerçekleşmek üzere olduğunu ileri sürerek, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın bu çevrelerden yardım istemesinin yanlış olduğunu belirtti.

Yeni hükümetin kurulmasıyla birlikte Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında çalışanlara karşı baskı ve kıyımların arttığına dikkati çeken Güney, kıyımların çok anlamlı olduğunu, kıyımın öncelikle Eczacılık ve Tıbbi Müstahzarlar Genel Müdürlüğü'nde başladığını ileri sürdü.

Kıyımların nedeni olarak Rıfat Güney "İlaçların fiyatları saptanmıştır. Bu da ilaç işverenlerinin çok ilgilendiği bir konudur. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı'nın bir ilaç firması ile olan eski ilişkilerinin basında açıklandığı bir dönemde, kıyıma bu genel müdürlükteki bazı eczacılardan başlanması son derece anlamlıdır. Böylece bu genel müdürlük, ilaç işverenlerinin emrine hazır duruma getirilmektedir" şeklinde konuştu.

Tekstil Aydın şubesi yönetim kurulu üyesi Necati Ateş yaralandı

DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası Aydın Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Necati Ateş, otobüste uğradığı saldırı sonucu ağır biçimde yaralandı.

Sabah bindiği belediye otobüsünde bazı kişilerin bıçaklı saldırısına uğrayan Ateş, Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası üyesi işçiler tarafından ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı.

KİT'LERİN SERMAYESİ ARTIRILIYOR

Bülent Ecevit Hükümeti döneminde hazırlanan ve 15 Aralık tarihli resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu kararına göre Bazı KİT'lerin sermayeleri artırılıyor. "Liberal ekonomi" ilkesiyle Hükümeti kuran ve bu doğrultuda hızlı uygulamalara başlayan Demirel'in, Ecevit Hükümetinin hazırladığı bu kararnameye dokunmaması ekonominin içinde bulunduğu bunalımın bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Çünkü Kamu kuruluşları kaptalistekonominin bunalımlarına müdahalede oldukça etkili araçlardır. Zaten Türkiye'de onlarca yıldır liberal bir ekonomi anlayışı ile KİT'lere karşı çıkan DP ve ardından AP Hükümetleri ister istemez bazı KİT'leri geliştiren bir uygulama çizgisi izlemişlerdir.

15 Aralık tarihli resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu kararına göre, sermayesi artırılan kuruluşlar şunlardır:

KİT	Eski Sermaye (TL)	Yeni Sermaye (TL)
MKE	1.750 milyar	7 milyar
Demir-Çelik	2.250 milyar	20 milyar
SEKA	1.5 milyar	10 milyar
TEK	20 milyar	50 milyar
Petrol Ofisi	2.5 milyar	4 milyar
TKI	2.5 milyar	15 milyar
Et Balık	0.7 milyar	5 milyar
TMO	1.4 milyar	4 milyar
TZDK	0.5 milyar	10 milyar
Çay Kurumu	2.750 milyar	10 milyar
PTT	2.1 milyar	15 milyar
TCDD	8 milyar	50 milyar
TRT	1 milyar	1.5 milyar
DMO	0.3 milyar	1 milyar
Turizm Bankası	1 milyar	2.5 milyar
Ziraat Bankası	1.5 milyar	15 milyar
Dev. Yatırım Bank.	2 milyar	6 milyar
Etibank	2.250 milyar	12 milyar
Sümerbank	2.250 milyar	8 milyar
Denizcilik Bank.	2 milyar	9 milyar
T. Emlak Kredi Bankası	1 milyar	3 milyar
Halk Bankası	1 milyar	5 milyar

Odalar Birliği Başkanı:Hükümetin bazı temel malların sağlanması ve dağıtımı ile ilgili kararını olumlu buldu

HABER MERKEZİ

Ticaret Odaları Başkanları'nın Ankara'daki toplantısında konuşan Yazar, "Hükümetin,bazı temel malların sağlanması ve dağıtımı ile ilgili kararını olumlu bir adım olarak" nitelendirerek, "Bu ve benzeri kararların devamını ve bunların başarıyla uygulanmasını temenni ediyorum" dedi.

Odalar Birliği Başkanı Yazar "Geçmiş yıllarda serbest piyasa kurallarını bozmaya yönelik yeni model arayışları ile büyük bir kaynak ve zaman kayıbına neden olduğunu "ileri sürerek" özel kesimi kötüleme zihniyetinde ısrar edilmesini anlamak güçtür" şeklinde konuştu.

Özel kesimi kötüleme zihniyetinde ısrar edilmemesini isteyen Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar.

Bursa Ticaret ve Sanayi Odasının Enerji Bakanı'na telgrafı, "Vaadler yerine getirilmeli"

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası, fuel-oil darlığı ve elektrik kesintilerinin sürmesi karşısında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kırathoğlu'na "vaadini hatırlatan" bir telgraf gönderdi.

Bursa Sanayi ve Ticaret Odası yöneticileri cuma günü Başbakan Demirel'le görüşecekler.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kırathoğlu'na çekilen telgrafta sanayi kuruluşlarının çok güç koşullar altında üretim yaptıkları belirtildi.

Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu önceki gün 4.5 saat süren toplantı sonunda, 1980 yılı bütçesi görüşülürken , ayrıca fuel-oil darlığı ve elektrik kesintileri karşısında izlenecek tutumda kararlaştırıldı.

Bursa Ticaret Odası Başkanı Ali Osman Sönmez, fuel-oil ve elektrik kesintilerinin sürmesi üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ile görüştüğünü bildirerek, "fuel-oil darlığı giderek artmaktadır. Sanayi kuruluşları çok zor durumdadırlar." şeklinde konuştu.

Ticaret Bakanı Halil Başol 'la da görüşeceklerini belirten Sönmez, "İthalat rejimi konusunda oda görüşünün bir dosya halinde kendisine verileceğini bu arada "kötü" çalışmalarını yürüten, yetkililerle de görüşme olanağı aranacağını" açıkladı.

Tarımsal savaş konusunda seminer yapılıyor

HABER MERKEZİ

Doğu Karadeniz Bölgesi, Zirai Mücadele ve Karantina Başkanı Turgay Kırtıloğlu, Trabzon, Rize Artvin, Giresun, Ordu illerinde 35.000 tarım emekçisini kapsayan, tarımsal savaş konusunda seminerler verildiğini açıkladı.

Kırtıloğlu, 1754 tarım ünitesinde düzenlenen seminerlerde, tarım işçilerinin 58 tür zararlı çeşitli hastalıklar konularında eğitildiklerini de bildirdi.

Bursa Hava Yolları ABD'den uçak kiralıyor

HABER MERKEZİ

Bursa Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanı Osman Sönmez, ABD'den Boing 707 bir yolcu uçağı kiralama çalışmalarının son aşamasına geldiğini, uçağın kiralanmasıyla Batı Almanya ve Libya'ya sefer yapılacağını açıkladı.

Kuzey Kıbrıs Hava Yolları'ndan alınan DC–8 yolcu uçağının halen Yeşilköy'de boyandığı belirten Sönmez, "Amerika'dan bir adet Boing 707 tipi yolcu uçağı kiralama çalışmaları son aşamaya geldi. On gün içinde kesin durum belli olacak. Bu uçağı kiralarsak Batı Almanya'nın özellikle Türk işçilerinin yoğun olduğu illerde Carter seferleri yapacağız.

Ayrıca Belgrad üzerinden Libya'nın Tropoli kentine de sefer yapmayı düşünüyoruz. İşçilerimizin yurda gelişlerini kolaylaştırmak istiyoruz" dedi.

Ege Hava Yolları'nın 1980 yılında faaliyete geçmesiyle ilgili görüşlerini açıklayan Sönmez, amaçlarının sivil havacılığa önderlik etmek olduğunu bildirdi.

Servet vergileri azalırken, gelirden alınan vergiler büyüyor

EKONOMİ SERVİSİ (THA)

Maliye Bakanlığı Bütçe gelirleri yıllığında ki bir rapora göre, 1968 1978 konsolide bütçe gelirleri içinde en büyük artış borçlanma yoluyla elde edilen gelirlerde oldu.

Son on yıl içinde bütçenin büyümesi yüzde 1513.3 yükseldi. Bu genel büyüme oranının altında olan gelir kalemleri, servet gelirleri, zamlardan alınan vergi gelirleri, dış ticaretten alınan vergi gelirleri ve devlet mallarından sağlanan gelirlerdir.

Bütçe büyümesinin üstünde bir büyüme gösteren gelirlerin başında çalışanların verdikleri gelir vergisi gelmektedir. Bütçenin son 10 yıl içinde büyümesi yüzde 1513 dolayında iken gelirlerden alınan vergilerin büyümesi yüzde 25558 düzeyine çıktı.

Gelirin Türü	1968	1973	1978
Konsolide Bütçe Gelirleri	100	292.0	1513.3
Genel Bütçe Toplamı	100	290.8	1509.5
Vergi Gelirleri	100	319.9	1501.9
Gelirlerden Alınan Vergiler Toplamı	100	398.7	2558.3
Servetten Alınan Vergiler Toplamı	100	183.4	716.4
Mallardan Alınan Vergiler Toplamı	100	315.7	959.3
Hizmetlerden Alınan Vergiler Toplamı	100	326.5	1321.9
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	100	241.5	886.0
Vergi Dışı Normal Gelirler	100	226.7	3530.4
Kurumlar Hasılatı ve Devlet Payı	100	165.1	2852.8
Devlet Patrımuanının Gelirleri	100	64.8	997.3
FAizler ve Borçlanmalardan Alınanlar	100	215.7	1253.5
Cezalar	100	256.4	2062.9
Özel Gelirler ve Fonlar Toplamı	100	113.3	97.5
Diğer Gelirler	100	276.6	1122.4
İç Borçlanma	100	577.2	3377.3
Katma Bütçe Gelirleri	100	134.9	548.7
Fonlar	100	1308.1	3.5

Odalar birliği yurtdışından yatırım yapan inşaatçıların birleşmesini istedi

Türkiye Odalar Birliği'nin İzmir, Ticaret Odası kanalıyla ilgililere gönderdiği bir yazıda, Arap ülkelerinde yerli müteahhitlik firmaları için çok geniş iş olanakları olduğu belirtilerek, bu alanda Güney Kore, Hindistan ve Pakistan gibi ülkelerde rekabet edebilmeleri için güçlerini birleştirmeleri ve konsorsiyum gibi ortaklıklar kurmaları önerildi. Sözkonusu yazıda, firmaların birleşmeleri durumunda Bayındırlık Bakanlığı'nın da katkıda bulunacağı belirtildi.

Bilindiği gibi geçtiğimiz günlerde Bayındırlık Bakanlığı'na benzeri bir açıklama yapılmış ve özetle "Türk girişimcilerinin tek tek veya konsorsiyum şeklinde dış ülkelerde bürolar açması oradaki iş imkanlarının ve pazarı takip edebilmek bakımından gerekli görülmektedir. Bu gibi faaliyetlerde bakanlığımızda gerekli katkıda bulunabilir. Ayrıca firmalarımızın mahalli müteahhitlik firmaları ile ortaklık kurma gibi ilişkilere girmeleri iş alabilmeleri bakımından uygun olacaktır" denilmişti.

Sözkonusu firmaların ortaklarının Ticaret ve Dışişleri Bakanlıkları'nca da desteklendiği bildirildi. Arap ülkelerinde yatırıma gitmek isteyen yerli müteahhitlik firmalarının görüş ve önerilerini Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'ne bildirmeleri istendi.

Çevre Müsteşarlığı hava kirliliğini ölçen alet alıyor

Başbakanlık Çevre Müşteşarlığı, Ankara'da hava kirliliğinin ölçülebilmesi için 26 milyon tutarında meteorolojik ölçü aleti satın alınmasını kararlaştırdı. Yapılan açıklamada, Ankara'da , hava kalitesi mom sistemi, "Monitoring" kurulmasının planlandığı, ayrıca ölçüm sistemi içersinde, karbondioksit, hidrojen klorür, ozon, karbonmonoksit partikül ölçer cihazlarla çeşitli meteorolojik ölçü aletlerinin de yeraldığı bildirildi.

Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerinde en önemli sorunun AET ile ortaklık olduğu bildirildi

Türkiye'nin dış ilişkilerinde en önemlilerinden birinin Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ile ortaklık olduğu öne sürüldü.

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nca gerçekleştirilen bir araştırmada Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerinde ve dış kredi sağlamada uyguladığı politikanın tekdüze olması nedeniyle bu alanda istenilen sonuca ulaşılamadığı belirtilmektedir.

Dış kredi sağlanmasında yeni yöntemlerin denenmesi gerektiği de bildirilen araştırmada, "Bu arada Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'nun uygulanmasından doğan bürokratik engellerin ortadan kaldırılmasına da çalışılmalıdır" denildi.

Demirel Vergiler ve Emekçiler

Arslan Başer Kafaoğlu

Vergilerin ne denli adaletsiz olduğu belli Türkiye'de. Bunu demokrat düşünenler,sol düşünenler, söyleyip yazarlar hep. Hatta burjuva düşünürü, anti sol olanlar da yıllardır bu vergi düzeninin emekçilere karşıt işleyişini yazıp dururlar. Örneğin özel kesimin gazetelerinde anti-sosyalist yazılarla namalmış Namık Zeki Aral-Bülent Ecevit'in kayınpederi-vergi düzeninin ne denli bozuk olduğunu yazardı. Bu günün Başbakanı da her zaman devlet gelirlerinin toplanışında ve devlet giderlerinin yapılışındaki bozuklukların üzerinde durdu. Vergi sorununun bugün ele alınışı da burjuva hükümetlerinin emekçi halka acıdığı, onlar yararına icraata girmesi şeklinde düşünülmemeli. Aslında burjuva Türkiye yönetimi ve onun iplerini elinde tutan tekelci kapitalistler kendi çıkarları için vergileri hafifletme yoluna gidecekler. Bunu bİraz açıklayalım:

Aslında emekçinin ödeyeceği vergileri,daha doğrusu ülkenin yönetiminde emekçinin taşıyacağı yükü belirleyen sadece vergi yasaları değildir. Düzenin yürümesi için gerekli giderler belirler bir emekçi topluluğunun katlanacağı yükleri. Vergiyi almazsa burjuva yönetimi bu yükü para basarak, devlet kuruluşlarının ürün fiyatlarına zam yaparak bu geliri sağlar. Yani vergi emekçiye, düzenin savurganlığını ödettiği tek yüküm yolu değildir. Ne var ki, emekçinin gelir vergisi yoluyla ödediği vergilerin artışı burjuva tekelci kapitalizminin maliyetlerini arttırdığından, bu artış çekilmez hale geldiğinden, şimdi Vergi Reformu adı altında emekçilerin vergilerinin hafifletilmesi öyküsü güncel hale gelmiştir. Şöyle ki: Artan fiyatlar nedeniyle ücretlilerin istediği net gelir artışları öylesine bir brüt yük getirmekte ki, bunun yükünden kurtulup emekçinin geçimini zorlaştıracak ama sanayi maliyetlerini arttırmayacak yeni düzenlemelere gidilmesi zorunlu hale gelmiştir. Bu önlemler topluluğu arasında gelir vergisi bir yandan azaltılarak öte yandan emekçilerin daha ucuz alabildiği mallardaki devlet yardımları azaltılmak istenmektedir. Bu haberler doğru çıktığı takdirde, bir yandan gelir vergisi azalırken öte yandan şeker, akaryakıt, kömür ve bütün tarımsal ürün fiyatlarında, ekmek, elektrik fiyatlarında büyük artışlar olacaktır.

İktidarın getirdiği yeni ekonomik önlemler paketi aslında emekçilerin akçalı yüklerini azaltmaktan çok arttırmaya yöneliktir. Öte yandan Demirel yaptığı zamlarla İMF'nin çarpık ve kasıtlı önerilerini-fiyat politikası açısından-tutmuş bulunma izlenimini vererek ona yaranacaktır. Arkasından gelen devalüasyon emekçilerin yüklerini daha da ağırlaştıracaktır. Önümüzdeki aylar özetle, vergi hafifletilmesi perdesi arkasında emekçinin ter ve gözyaşının arttığı aylar olacaktır. Buna karşı çıkanların sesini hafifletmek için, de,demokratik örgütlere, basına baskı yapılacaktır. TRT ve A.A. iktidar borazanı haline gelecektir.

Ecevit Demirel'i aratmıştı. Bu kez Demirel Ecevit'i aratacak.

BİR ÖYKÜ

Bu işyerinde grev var

Hüseyin MADENCİ

Yol ayırımına yaklaşıyordu....Sesler işitti. Diğer yoldan gelenler, konuşuyorlardı kendi aralarında. Konuşmuyor, bağrışıyorlardı sanki. Yankılanan sesler , daha bir gürültülü yansıyordu. "Haklarımızı..." diyordu biri "Söke söke.." diye ekliyordu bir başkası... Ve "...A-la-ca-ğız" la tamamlıyordu son bağıran..

Yol ayırımına yaklaşıyordu yalnız gelen..Sesleri işitince, irkildi bir, sonra da daha sıkı kavradı eli balta ile kazmasını.. Karanlıktan gün ışığına çıkar gibi, acı koymuştu gelenlerin bağırışları ona. Dağarcığına yerleşmiş bir başka cümle daha bir bilince vurdu aniden. Anımsamaktan bir başkaydı, bilincine vuran cümlenin gelişi. "İlkin birlik...!.."

Gelenler de onun gibiydiler işte. Neyse kendisi , öyleydiler. Belki biraz fazla,belki biraz azdı toprakları. İşte o kadar... "Ben nasıl kazma sallıyorsam damara, onlar da öyle. Ben nasıl yutuyorsam kömür tozunu, onlarda öyle. İş kazasında ölenler, kardeşlerim, kardeşleri..Onların da çoluk-çocukları aç, benim de.Onlar da benim gibi aynı hakları istiyorlar damar sahibinden...." Hızlandı.. Uçuyor gibiydi. Çizmelerinin birbirine sürterken çıkan gıcırtılı ses, daha bir arttı.

"Toprağı sürerken yalnızım tarlamda ama burda değil.. De ki çok geniş bir tarlada çalışan topraksız ırgatlarız. Hak, toprağımdan ve topraklarımızdan beklediğimiz ürün gibi değil. Hak, kömür damarına düşen alın terimde. Onların da teri benim terim gibi aynı kömüre. akmakta. İki kazma daha çok kazar tek kazmadan. Üçü ikiden, dördü de üçten.. Kaldıramadığım ağır bir taşı, üç kişi olduk mu kaldırabiliriz pekala.

Düşündükleri yürüyüşü ile at başı gidiyordu yol ayırımına yaklaşırken. "Demek ki." diye düşündü." Haklarımızı alabilmemiz için, ilkin birlik gerek. Evet,ilkin birlik gerek.

Diğer yoldan gelenlerin lambalarından ileriye akan ışınlar,aydınlatıvermişti önünü. Birazdan daha bir aydınlanıverdi ortalık, kendi lambasının aydınlığı da katılınca gelenlerinkine. Dört olmuşlardı artık. Merhabalaştılar. Daha iyi görünüyordu önleri. Yoldaki engebeler, daha sert ayrıntılarla yansıyordu kömür akı gözlerinde. Ne tökezlenme ne de bir baş çarpma... Yol daralmış mıydı ne? Omuz omuza değilde iç içe yürüyorlardı sanki.

Ağaç tahkimatlardaki mantarları söküp alırken elleriyle , çürümeye karşı tepkilerini yansıtıyorlardı. Eskimişliğin ve solunumsuzluğun neden olduğu ağaç tahkimatlardaki bu mantarlarda, biraz da eski hallerini gördükleri için elleriyle söküp alıyorlardı yerlerinden.

Önlerine gelen her yol ayırımında, daha da artıyordu sayıları. Dörtken on oldular, yirmi oldular, bin oldular. Daha aydınlık ve daha geniş yollarda akıyorlardı artık. Genişlerken yollar daralıyor muydu ne?

Önlerindeki başyukarıyı da çıktılarmıydı, gün ışığını göreceklerdi... Yürümüyor, konuşuyorlardı. Hep birlikte bağırıyorlardı: "İşçiyiz güçlüyüz..!""İşçiyiz, örgütlüyken güçlüyüz!": "İstedik. Vermedi. A-la-ca-ğız..." Zaman zaman anlamsız bağırtılarda yükselmiyordu değil.

Gün ışığını ilk gören öncü grup, daha bir hızla atıldı başyukarıya.. Yeraltında binlerin lambalarından akarak biriken aydınlık, yavuklusuna koşarak yaklaşan bir sevdalı gibi gün ışığına atılıyordu. Yüzlerdeki kömür karasına, gün ışığı yansıyordu artık. Yukardaydılar.

Yüz kez, bin kez ve onbin kez çıktıkları gibi bir daha çıkıyorlardı yeryüzüne işte. Bazen ölen kardeşlerinin cesediyle, bazen yaralanan kardeşlerinin gövdelerini taşıyarak. Ama daha çok birbirine benzerdi çıkışları. Yorgun... Ama şimdi öyle miydi? Değildi işte. Gün onlara değil, onlar güne vuruyorlardı. Bilerek ve coşkulu. Ve de kararlı. Koşuşmaya başladılar. Yerüstü işçileri de katılınca daha bir büyüdü kitle. Omuzlardaki kazma ve baltalar, ellerinde sallanıyordu. Düzenli değil, düzensizdi kazma ve balta saplarını kavrayan eller. Zaman zaman sloganlarla, zaman zaman uğultularla haykırıyorlardı.

Meydana ilk giren işçi, kazmasını ortalık yere attı. Ama baltası omuzunda. Bir başkası izledi ilk işçiyi. Bir başkası.. Bir başkası.. Ve bir başkası. Onların yüzlerin ve binlerin kazmaları birikti, birikti ve birikti.. Büyük bir kazma yığını oldu ortalık yerde. Çember olmuşlardı işçiler, kazma yığınının çevresinde. Yan yana omuz omuza ve slogan haykırarak. Daha düzenli, daha bir ağızdan ve daha gür.. Elleri daha bir sıkı kavramıştı baltaları.. Ritmik hareketlerle ellerindeki baltaları yukarı doğru yükseltiyorlardı. Ötelerden ellerinde bir kez pankartla koşuşan iki işçi, savaşta tepeye bayrak diken savaşçılar gibi, gelip diktiler pankartı kazma yığınına.. "Bu işyerinde grev var..." yazılı pankart bir bayrak gibi çakıldı ve durdu.

Devrik

(Baştarafı 1. Sayfada)

Şah'a Las Perlas adaları olarak bilinen adalardan birinde yerleşme hakkı olanağı verilmesi ile, Tahran'daki ABD'li rehinelerin serbest bırakılmalarının sağlanacağını umduklarını belirten Başkonsolos, Şah'ın adada üç ay kalmasını planladıklarını, sürenin uzatılmasının ise önümüzdeki günlerde düşünüleceğini söyledi.

EN İYİ KORUNMA YERİ ADADIR

Devrik İran Şahı Pehlevi, kendisinin öldürülmek istendiğini tekrarlayarak, en iyi korunma yeri olarak bir adaya yerleşmeyi düşündüğünü, bu nedenle de Panama hükümetinden kendisini bir adaya yerleştirmelerini istediğini söyledi.

Türkiye

(Baştarafı 1. Sayfada)

Sermaye Piyasasının ekonomik ve mali uygulamaları, tartışılacak.

Seminerin, Kamu ve Özel Kesim yöneticilerinin pratikten kazanılan tecrübeleri ile akademik çevrelerin bilgi ve deney birikimlerini aynı amaç doğrultusunda karşılıklı gözden geçirmek anlayışı ile düzenlendiği bildirildi.

Bugün başlayacak seminere, TC Ziraat Bankası Başkanı İsmail Hakkı Aydınoğlu, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekili Turgut Özal, Sanayici Ertuğrul Soysal, Maliye Eski Bakanı Kemal Kurdaş ve Osmanlı Bankası Müşaviri Dr. Öztin Akgüç, Cumhurbaşkanı, Kontenjan Senatörü Adnan Başer Kafaoğlu, İstanbul Sanayi Odası Başkanı Nurullah Gezgin gibi isimler katılmaktadır.

Özel

(Baştarafı 1. Sayfada)

lirtilerek bu yıl özel sektörde işçilere ödenen ücretin toplam 50 milyarı tutmasına karşın, özel sektör kâr toplamının 100 milyar lirayı bulduğu belirtildi.

Aynı yazıda, bir işçinin günlük çalışma süresi olan sekiz saatin 2.5 saatini kendisi için, 5.5 saatini ise işveren için çalıştığı bildirilerek, 1979 yılının ilk aylarında işçi ücretlerinin 1978'e göre yüzde 20 gerilediği de açıklandı.

TÜRK—İŞ YÖNETİM KURULU TOPLANIYOR

Türk-İş Genel Yönetim Kurulu, 1979 yılının son olağan toplantısını 18 Aralık salı günü yapacaktır. Toplantıda çalışma hayatını ilgilendiren çeşitli konular yanında, anarşiye karşı alınacak önlemler ve ekonomik sorunların çözümlenmesi için AP ve CHP'nin gerekli diyaloğu kurması yolunda çağrı yapma konusu da yer alacaktır.

Kaçakçılık

(Baştarafı 1. Sayfada)

ması halinde tank bile satın alınabileceği ifade edildi. Avrupadaki silah piyasasında Arap —İsrail savaşlarında kullanılan silahlarla, Amerika'nın Vietnam'da kullandığı silahlara kadar her türlü silahı bulmanın mümkün olduğu bildirildi.

SİLAH SATICILARI

Raporda silah satıcılarının, "Özel", "İkinci sınıf Özel" ve "Karaborsacı" olmak üzere üç türlü olduğu belirtilerek şöyle denildi:

Özel silah satıcıları genellikle silah üreten ülkelerde bulunurlar ve ölüm tüccarları işlerini devam ettirebilmek için kendi ülkelerinin savunma bakanlığıyla yakın bir ilişki içinde bulunurlar. Satacakları silahları kendi ülkesinden alır, müşterisine satmadan önce hükümetine danışırlar. Aksi takdirde işleri ellerinden gidebilir. Bu işi yapanlar büyük kuruluşlar olarak ülkelerinde bulunurlar.

Ancak "özel" silah satıcıları üst düzeyde kalanlardır. Daha aşağılara inildiğinde ikinci sınıf özel satıcılar bulunur. Bunlar da hükümetlerinin denetimi altında ancak ellerinin altında depoedilmiş malı olmayan yetkili satıcılardır. Bir nevi komisyonculuk yapmaktadırlar Yetkilileri, hükümetlerin istediği biçimde çalıştıkları sürece ellerinde kalabilmektedir. Bu tedbir bile bazı özel satıcıların bildiklerini okumalarına engel değildir ve diledikleri yapmaya çalışırlar ve bunda da çoğunlukla başarılı olurlar. Bu satıcılar hükümetlerinden habersiz olarak bir çok dalavereli işlere girmekte, ancak çok sakıncalı oldukları zaman hükümetleri tarafından yetki belgeleri ellerinden alınmaktadır.

Son olarak da karaborsacı silah tüccarları bulunmaktadır. Bu işi yasal olmadan yaptıkları için her birisi ayrı ayrı yöntemle çalışmayı tercih ederler. Bunların yasal olarak depolanmış malları bulunmamaktadır. Resmi, ya da yarı resmi yollardan silah temin edemeyen, ancak silaha ihtiyaç duyan gizli alıcılara ve örgütlere silah satarlar...

raporda, silah alımı için, "Kim kullanacak belgesi" adını taşıyan önemli bir belgeden söz edilmekte ve şöyle denildi:

"Silah alımı için en çok hayati önemi olan bir belge vardır. Ve bu silah alacaklar tarafından, silah alınacak ülkenin hükümetine verilmesi gerekmektedir. Bu (Kim kullanacak belgesi('dir.

Ancak gizli örgütlerce el altından verilen ya da karaborsadan alınacak olan silahlar için böyle bir belgeye gereksinim bulunmamaktadır.

Kim kullanacak belgesi, uluslararası birbelge olduğundan ne belli bir dolduruluş biçimi ne büyüklüğü, ne de belli sözcükleri vardır. Silah alacak hükümet tarafından yazılır ve belgede adı yazılı olana silah almak için yetki verildiği silahın alınacağı ülkeden bunların gönderilmesinin istendiği belirtilir.

Bazı satıcılar kim kullanacak belgesinin sahte olup olmadığını kontrol ederlerken bazıları da özellikle hiç bir araştırmaya ihtiyaç duymamaktadır. Herşeyin taklidi olduğu gibi bu belgelerinde taklitleri vardır ve bu yolla bir çok yasal olmayan kişi ve örgüt rahatça silah temin edebilmektedir.

SAHTE BELGE DÜZENLEYİCİLERİ

Avrupa'nın onemlı merkezlerinde bu belgeyi çıkartan kişiler bulunmakta ve binlerce dolara silah isteyen müşterilerine belgeyi temin etmektedirler. Bu belgeler Afrika ve Ortadoğu'da ki küçük ülke hükümetlerinin Avrupada bulunan elçilik görevlilerinden bazı istekleri karşılığında alındığı bilinmektedir.

Bu yöntem bazı ülkelerdeki siyasi kişilerin nüfuslarını kullanarak ve kendi hükümetleri içindeki adamları vasıtasıyle da gerçekleştirilmektedir. Alınan silahlar kara ve deniz yoluyla istenen ülkelere gönderilmektedir. Daha çok transit geçişlerde sanki başka bir ülkeye fabrika götürülüyormuş gibiparçalar halinde sokulup götürülen silahların yanı sıra direkt olarak gidecek ülkedeki gümrük kapılarında yerleştirilen gizli örgüt üyesi gümrükcülerin yardımlarıyla da kolayca sokulabilmektedir.

"Kim kullanacak" belgeleri hakkında pek araştırma yapmayan ve araştırma yapmaya gerek duymayan ülkeler arasında iki ülke oldukça ün kazanmıştır. Bunlardan birincisi döviz girdisini ne pahasına olursa olsun arttırmaya özen gösteren İspanya'dır. İspanya'da yapılan silahlar Ordu Bakanlığı tarafından hemen hemen hiç araştırılmadan belgeyi getirene ve isteyen herkese verilmektedir.

Diğer ülke ise Yugoslavya'dır. Bu ülkeninde yaptığı silahları her isteyene sattığı ve döviz girdisini bu yolla artırmaya çaba gösterdiği silah tacirlerince söylenmektedir. Buradan iyi ve yetenekli bir alıcının başka hiç bir yerden alamayacağı orta ağırlıkta silahları alabileceği belirtilmektedir.

Malları alabilmek için bu işle uğraşan ve bu yoldan para kazanan kişilerin bulunduğu ancak alıcının bu kişileri iyice ikna etmesi, aslında böyle bir yola başvurması gerektiği önerilmektedir. Burada her iki kişinin birbirlerini deneme fırsatı bulabildikleri ne kadar mal alınacağı, ne kadar para yatırılacağı, işin en önemli kısmını oluşturduğu, sonunda aracının kendisine çıkacak payı yükselttiği işi garantilediğinin görüldüğü belirtiliyor.

Avrupa'daki tüccarlar silah satın almak için müşterilerinin ceblerinin şişkin olmasına ve bu müşterilerin mümkün olduğunca fazla parasının alınmasına bakarlar.

Parayı verdikten sonra isteyen müşteri silah tüccarlarından tank bile alabilir. Bunun için kendisine her türlü imkan sağlanır. Silah tacirleri için en makbul müşteriler ülkelerinde karışıklık çıkmış ve kendi örgütlerine silah sağlamak amacıyla gelmiş olan alıcılardır.

Ecevit

(Baştarafı 1. Sayfada)

örgütünde "Hesaplaşmayı" gerçekleştirmek için 4 kişilik bir komisyon Ecevit tarafından görevlendirildi. Bu komisyonun çalışmalarını gizili yürüterek araştırma ve incelemeler yaptıktan sonra, Genel Başkan Bülent Ecevit'e gerek değiştirilecek il başkanlığına ve gerekse diğer kademelere kimlerin atanması gerektiği konusunda rapor vereceğibildiriliyor.

İL BAŞKANI KİM OLACAK?

Önümüzdeki hafta içinde İstanbul İl Örgütünde yapılması beklenen tasfiyeden sonra, değiştirilecek olan İl başkanı Erol Ünal'ın yerine kimin getirileceği konusu bugünler de CHP çevrelerinde ençok tartışılan konulardan birisi.

Bu konuda çeşitli söylentiler var. Bazı çevreler İsmail Cem İpekçi'nin başkanlığına en yakın kişi olduğunu belirtirlerken, diğer bazıları yenj il başkanının İstanbul Milletvekili Fikeret Gündoğan olması olasılığının çok kuvvetli olduğunu açıklıyorlar.

Ancak bu arada yeni il örgütünün oluşturulması çalışmalarını yürütmek için Ecevit tarafından gizlice görevlendirilirken komisyonun eğilimin ne yönde olduğu bilinmiyor.

Bu arada il başkanlığı için adayların önceden isimlerinin açıklanmasının bazı sakıncalar doğuracağı gözününüde bulundurularak, Genel Merkezin tamamen sürpriz bir isim de açıklaması kuvvetli bir olasılık

HESAPLAŞMA SÜRECEK

Öte yandan CHP çevrelerinde son günlerde ençok ilgilendikleri ve ençok tartışılan konu olan parti içi hesaplaşmanın İstanbul örgütünün değiştirilmesinden sonra da devam edeceği, Topuz grubunun yönetim örgütlerinde hakim olduğu diğer illerde de tasfiyelerin yapılacağı söyleniyor.

İstanbul örgütünde yapılacak değişiklikten sonra Topuz grubunun hakim olduğu 21 il örgütünde de "hesaplaşma'ya gidileceği ifade ediliyor.

İstanbul

(Baştarafı 1.Sayfada)

masının en onemlı hedef olması gerektiğini vurguladı.

İstanbul Sanayi Odası'nın KİT'ler, enerji sorunu, Merkez Bankası'nın rolü, enflasyon, devalüasyon ve ekonomik istikrar konusundaki görüş ve taleplerinj açıklayan Çavuşoğlu, "Türkiye üretimi iç pazar olarak görmeye alıştı.İç pazara göre üretmeye alıştı. Bu görüşü yıkmak lazımdır." dedi.

Görüşlerini İSO'nun yaptığı bir araştırmaya dayandıran Çavuşoğlu, 1977'den bu yana sanayide büyük bir üretim düşüşü olduğunu belirterek, döviz ve enerji darboğazı ile devletin ekonomiye müdahale etmesinden yakındı. KİT'lere yüklenen işlevin doğru olmadığına değinen İSO başkanı kamu kuruluşlarının "Türkiye'nin işsizlik sigortası" olarak görüldüğünü söyledi.

Enerji yetersizliğinin yalnızca "karanlıkta kalan bir ülke" biçiminde düşünülmemesi gerektiğini bildiren Çavuşoğlu, şunları istedi: "Devlet öncülüğünde gerekli yerde özel teşebbüs, gerekli yerde yabancı teknoloji,yabancı sermaye ve dış kredi olanaklarından azami şekilde yararlanılarak yeni bir enerji üretim programı yapılması zorunluluğu vardır."

Çavuşoğlu, Merkez Bankası'nın kredilerinin büyük bölümünün kamu kuruluşlarına verilmesine karşı çıkarak, bu kaynaklardan özel sektörün yararlandırılmasını istedi.

Egemen

(Baştarafı 1. Sayfada)

denli yanlışlara giden hükümetin geleceği kendileri için de ülkemiz için de kaygı vericidir."

Ergin Orbey'in görevden alınarak yerine Cüneyt Gökçer'in verilmesi üstüne Bursa Ahmet Vefikpaşa Tiyatrosu Müdürü Ziya Demirel'de görevden ayrılacağını açıkladı.

Ziya Demirel, "Gökçer göreve başlar başlamak görevi kendisine teslim edeceğim. Gökçer'le çalışmamız söz konusu değil - dir" dedi.

Öte yandan Şehir Tiyatroları Ahmet Vefikpaşa Tiyatrosu'na geçtiğimiz yıl yüzon bin seyirci çeken Ziya Demirel'e başvurarak kendisine İstanbul'da görev almasını istediler. Ziya Demirel bu arada Ankara'da Ankara Belediyesi adına bir tiyatro kurma teklifi aldı. Demirel daha önce Ankara Belediyesi Eğitim Dairesi'nde çalışıyordu.

340 kalem

(Baştarafı 1.Sayfada)

mamülleri, akü zam yapılacak maddeler arasında yer almaktadır.

ATAŞ iskelesine çarpan tekne 20 milyon lira zarara yolaçtı

HABER MERKEZİ

Daha önce bir Japon gemisinin çarparak 18 milyon liralık zarara yol açtığı Ataş İskelesi'ne dün de bir balıkçı gemisi çarparak 20 milyon liralık zarara yol açtı.

İlgililer, Kaptan Günay Cengiz'in gemisini tornistana alamayarak iskeleye çarptığını belirlediler.

Doğu illerinde

(Baştarafı 1.Sayfada)

çalıştıkları ve sıkıyönetimin getirilmesine uygun koşulları yaratmaya uğraştıkları belirtildi.

Ağrı'da son günlerde faşist güçlerce bir dizi saldırı düzenlenmiş, 8 Aralık günü savcı vardımcısı Ziya Demircioğlu ile yargıç olan eşi açılan ateş sonucu yaralanmış. 9 Aralık günü demokrat bir kişi olarak tanınan polis memuru Halil Halıcı katledilmiş. yine buolaydanbirkaç gün sonra Töb-Der Ağrı şubesi başkanı Nurettin Beysut faşistlerin açtığı ateş sonucu yaralanmış, Muhsin Demirhan adındaki bir genç de öldürülmüştü.

Son olaylar üzerine Ağrı'da halkın son derece huzursuz olduğunu ve durumun gergin olduğunu belirten Töb—Der Ağrı bölgesi temsilcisi Metin Aksoy, faşistlerin saldırıları ve bu ilimizdeki mevcut durumla ilgili olarak yaptığı açıklamada, tüm bu olaylara idarenin keyfi bir tutum içinde olmasının yol açtığını söyledi. Ve valinin demokratik kuruşluşlara karşı düşmanca bir tutum izlediğini belirtti.

Faşistlerin saldırılarını, belediye başkanlığı seçimini kaybetmeleri ve bu seçimin ilerici ve devrimcilerin zaferiyle sonuçlanmasından sonra başlattıklarını belirten Aksoy, "faşist ve gerici güçlerin Demirel hükümetinin kuruluşundansonra kanlı saldırıları yoğunlaştırdıklarını" söyledi.

Ağrı savcı yardımcısı Ziya Demircioğlu'nun kendisine ve eşine ateş edenlerin MHP il yönetim kurulu üyesi Mustafa Kılıcaslan'a ait otele sığındıklarını açıkladığını bildiren Aksoy, "öldürülen polis memuru Halil Halıcı'nın faşislerce vurulduğu ve katillerin yine MHP yöneticisi Mustafa Kılıçaslan'ın otelinde beslenip barındıklarını herkes tarafından bilinmektedir" dedi.

Tüm bu saldırıları yürüten faşist saldırganlardan hiç birinin bu güne kadar yakalanamadığını, Ağrı'ya atanan yeni valinin saldırganları koruduğunu ve demokratik güçlere karşı düşmanca bir tutum izlediğini belirten Aksoy, açıklamasını şöyle sürdürdü:

"Kamuoyunu yanıltmak, terörün sorumluluğunu ilerici güçlere yüklemek için çaba göstermektedirler. Nitekim, bu saldırılarından sonra, sanki saldırı ilerici güçlerden geliyormuş izlenimini vermek için belediye başkanı Orhan Alpaslan'ın evi aranmıştır. Gözaltına alınan Süleyman Aksoy adlı bir ilerici gence günlerdir işkence edilmektedir.

Bütün bu faşist saldırılar ve idarenin keyfi tutumu nedeniyle Ağrı'da halk son derece huzursuzdur ve ortam gergindir.

Sıkıyönetim kapsamının genişletilmek ve Ağrı'nın da sıkıyönetim alanı içine alınmak istendiği bir dönemde olayların bu gelişimi, ilimizde yoğunlaşan faşist terör ve tertipler son derece anlamlıdır, faşist terörün amacının Ağrı'ya sıkıyönetim getirmek olduğu açıktır. Ve açıktır ki vali ve diğer sorumlular bu tertibe araç olmaktadırlar."

Beşiktaş katliamı

(Baştarafı 1. Sayfada)

Ergün Ertek, Fevzi Bektaş, Zekai Bölükbaşı, Ergun Ersin ile cesedi parçalandığı için kimliğisaptanamayan bir genç ölmüş 22 kişi de yaralanmıştı.

Görgü tanıkları, saat 18.00 sıralarında zayıf, orta boylu bir gencin elinde bir paket olduğu halde kafeteryaya gelerek yarım saat oturduğunu, elindeki paketi önce radyatör üzerine, daha sonra da altına koyduğunu, gencin kafetaryadan çıkmasından 10 dakika sonra da patlamanın meydana geldiğini söylediler.

OPERASYONLAR SÜRÜYOR

Emniyet yetkilileri üç gün önce İstanbul'da görevli 4 Amerikalının önceki gece de Beşiktaş'taki kafeteryada saatli bombayla 6 kişinin öldürülmesi olayları ile ilgili operasyonların sürdürüldüğünü söylediler.

JANDARMA'NIN DUR İHTARINI DUYMAYAN BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Olaydan sonra çevrede arama yapan güvenlik görevlilerinin "Dur" ihtarını duymayan 34 K 6142 plakalı otomobile jandarma onbaşısı Metin Karadutoğlu tarafından ateş açıldı. Açılan ateş sonunda ve kahveci olduğu bildirilen Kamil Karlık adlı bir kişi öldü, Nuri Acıman adlı kişi ise yaralandı.

ANKARA'DA BİR KURUYEMİŞÇİ DÜKKANI KURŞUNLANDI

Ankara Mamak İstasyon semtinde Hüseyjn Filiz'e ait kuruyemisci dükkanı kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından kurşunlandı Saldırı sonucu Hüseyin Filiz ağır şekilde yaralanarak Tıp Fakültesi hastanesinde tedavi altına alındı.

LİSE MÜDÜRÜNÜN ÖLDÜRÜLMESİ İLE İLGİLİ SORUŞTURMA SÜRDÜRÜLÜYOR

Öte yandan Kırıkkale Lisesi Müdürü Rıfat Sungurtekin'in dört gün önce öldürülmesi ile ilgili olayın soruşturmasının sürdürüldüğü, olayın siyasi yönünün bulunup bulunmadığının araştırıldığı bildirildi.

Öte yandan Alibeyköy Yeşilpınar Mahallesi'nde kahvede oturan Mehmet Demiray adlı bir kişi, kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından öldürüldü. Emniyet yetkilileri olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü söylediler.

İstanbul Mecidiyeköy'de Emin Küsmez adlı kişiye ait bakkal dükkanına kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından atılan patlayıcı madde hasara neden oldu. Patlamada ölen ya da yaralanan olmadığı bildirildi.

Öte yandan Küçükçekmece'deki bir benzin istasyonu ile Şişli Kazım Orbay Caddesi'ndeki bir bakkal dükkanına giren kimlikleri belirlenemeyen hırsızlar, toplam 60 bin lirayı alarak kaçtılar.

Emniyet yetkilileri üç olayla ilgili soruşturmaların sürdürüldüğünü bildirdiler.

Öte yandan Mamak Askeri Cezaevindeki uygulamaları kınayan devrimci analar olarak yaptıkları açıklamada "Evlatlarımızın can güvenliğini sağlanmasını istiyoruz" dediler.

"Mamak Askeri Cezaevindeki uygulamalar düzenin sorunlarını baskıyla ve zorla çözebileceğini sananların zihniyetlerinin bir sonucudur" denilen 53 imzalı açıklamada, Mamak Cezaevindeki uygulamaların, "Savunmayı pratikte ortadan kaldıran uygulamalar olduğu belirtildi.

"Mamak Askeri Cezaevinde binlerce evladımız faşist canilerle aynı binalar içinde yaşamaya zorlanmakta, sık sık faşistlerin saldırılarına uğramakta ve onlarcası yaralanmaktadır" denilen anaların açıklamasında, öncelikle devrimci tutuklularla faşistlerin kaldığı blokların ayrılması istendi.

Mamak Askeri Cezaevindeki aksaklıkları yedi maddede toplayan analar, en kısa sürede bu aksaklıkların giderilmesini ve tutuklulara insanca yaşabilecekleri olanakların sunulmasını istediler.

Son günlerde herkesin dilinden düşürmediği sözlerin "Türkiye ekonomik kriz içindedir" gibi sözler olduğunu ancak hergün lokması küçülenlerin, faşist saldırılara uğrayanların bu sözleri söyleyenler değil, tüm çalışanlar, halktan yana olanlar olduğunu belirten analar, sınırlı demokratik hak ve ozgürlüklerin ortadan kaldırılmak istendiğini, bu doğrultudaki uygulamalara karşı çıkanların ise hapishanelerle doldurulduğunu söylediler.

Mamak Askeri Cezaevindeki uygulamaların baskıya ve zora dayandığını belirten analar, bu uygulamaları şöyle sıraladılar:

"1. Avukatlar müvekkilleriyle yalnız saat 16.00 16-45 arasında ve sadece üç kişi ile görüşebilmektedir.

2. Noterler de aynı şekilde 16.00--16.45 de gidebilmekte ve 3 no'lu kapıdan girerek 3 kilometre yürümek zorunda bırakılmaktadırlar.

3. Askeri usul yasası madde: 91'de "tutuklanma sebebine göre gerektiğinde iddianamenin askeri mahkemeye verilmesine kadar sanık ile müdafinin görüşmesinde askeri savcı veya yardımcısı bulunabilir. "Denmesine karşın bugün davası açılan, duruşması devam eden müvekkil avukatlarının hemen yanında bir asker görevli bulunmakta ve bu görevliler sık sık görüşmeye müdahale etmektedirler.

Bütün bunlar savunmayı pratikte ortadan kaldıran uygulamalardır.

4. Mahkemeyi dinleyici olarak izleyebilmek için sanık ile soyadının aynı olması koşulu aranmak yoluyla adaletin açık olacağı ilkesi ortadan kaldırılmaktadır.

5. Sıkıyönetim Komutanlığı, dışardan mahkemeyi etkleme yönündeki beyanlarıyla yargılamanın bağımsızlığı ilkesini zedelemektedir. Örneğin, şu davalar karar aşamasına gelmiştir, şu kurullar gizli örgüttür vb.

6. Ailelerin görüşebilmek için girişte isim yazdırma süreleri eskiden 17.00'ye kadar sürerken şimdi 15.00'de kesilmekte ve zaten kısıtlı olan (haftada 5 dakika) görüşme hakkı kısıtlanmış olmaktadır.

7. Günde yarım saat havalandırma dışında 50-60 kişi küçük bir koğuşta barındırılmakta, yetersiz gıda verilmekte, soğuk ve nem içinde yaşamakta ve sonuçta mantar, bitlenme,uyuz, bulaşıcı hastalıklar, gri vb. hastalıklar tümünü tehdit etmektedir. Hastalananların ilaç alabilmeleri ancak doktorun reçete yazması yoluyla olmakta veya hiç verilememektedir.

Buna rağmen ailelerin bu ilaçları getirmeleri de yasaklanmaktadır."

Beşiktaşdaki katliamda ölen iki yurtsever

ÇALIŞMA BARIŞI (!)

(Baştarafı 1.Sayfada)

rudan söz sahibi olmak istiyorlar. Bu amaçla bir yandan kilit mevkilere kendi "adamlarını" getirirken, diğer yandan da habire ekonomiye ilişkin taleplerini sıralıyorlar.

Çoğunun istediği farklı cümlelerle aynı şey: "Çalışma barışı ve ekonomik istikrar" sağlansın,devletin bu yöndeki müdahaleleri tekelci sanayicilerin, ithalatçıların karına kâr katsın, tüm bunlar yapılırken de göbekleri gün geçtikçe daha da şişenlere hiç bir sınır tanınmasın.

İşveren sendikalarından sanayi odalarına, TÜSİAD'tan Madeni Eşya Sanayicileri'ne kadar hepsinin ümitle yeni MC'den bekledikleri bu. Nitekim Çavuşoğlu'da bu yöndeki beklentilerini belirtiyor yaptığı açıklamada.

Türkiye'de vahşi bir gelişim gösteren kapitalizme gem vurulsun, yularına da tekelci sermayedarlar sımsıkı sarılabilsin diyor. Enflasyonun ağırlığı altında ezilen emekçi yığınları unutturabilecekmişçesine yakınıyor enflasyon nedeniyle aşınan kârlarından.

Merkez Bankası'nda biriken dövizler, bize verilsen, sermaye piyası çıksın,bu yolla oluşturulacak fonlar da bize verilsin. Enflasyon durdurulsun, bizden daha az vergi alınsın. Türkiye halkı yabancı sermayeye daha çok peşkeş çektirilsin, çokuluslu tekellerle yeni yeni ortaklıklar kurulsun , emekçiler karanlıkta soğukta kalsa da tüm enerji tüm kaynaklar bize verilsin emrini veriyor.

Kredili

(Baştarafı 1.Sayfada)

la'nın Başkenti Caracas'ta toplanacak olan Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC)'in ham petrol fiyatlarına yüzde 20 oranında zam yapmasının belirlenmesi kredili ham petrol satışlarının durmasına neden olduğu belirtilmektedir.

Kredili satışların durması nedeniyle , Türkiye'nin günlük ihtiyacını karşılayabilmek için 5 milyon dolarlık ham petrol, 1,9 milyon dolarlık fuel-oil ve 2.4 milyon dolarlık motorin, toplam olarak 9.4 milyon dolarlık ham petrol ve petrol ürünü ithal edilebilmesi gerektiğini söyleyen yetkililer, döviz darboğazı nedeni ile bunun gerçekleştirilmesinin olanaksız olduğuna işaret ettiler .

Demirel

(Baştarafı 1.Sayfada)

bütün gücünü kullanarak "Kana bulanmış Türkiyeyi huzura kavuşturmaya" çalıştıklarını belirterek, "sıkıntıların ciddiyeti ve zorlukları karşısında çıkmazda olduğumuzu kabul edemeyiz" dedi.

Başbakan Süleyman Demirel'in, dün 20 akademi başkanı ile düzenlediği toplantıya bazı bakanlar ile askeri yetkililer de katıldılar. Toplantıda bir açılış konuşması yapan Demirel, Türkiye'nin en önemli meselesinin anarşi terör, bölücülük, ve ikiliğin tesirsiz hale getirilmesi olduğunu yineleyerek, "Türkiye'nin huzuruna musallat olanlar gençleri ve onları yetiştiren öğretmenleri hedef alıyor" şeklinde konuştu.

Milletin geleceğinin Milli Eğitimin sağlamlığının bağlı olduğunu söyleyen Demirel, daha sonra şöyle konuştu:

"Bugünkü boyutları ile anarşi, terör, bölücülük ve yıkıcılıkla mücadele artık herkesin görevi haline gelmiştir. Herkes görevinin hakkını vererek yapmalıdır. Bir topyekun mücadeleyi amansız ve netice alıcı bir şekilde yapmaya azmetmiş bulunan hükümetimiz, devletin bütün kuruluşlarını ve milletimizi bir beraberlik içinde ahenkleştirmenin yolunu aramaktadır."

ABD

(Baştarafı 1.Sayfada)

mekte ve bunu motoro vermektedır. Yarım kilo odun ile 1,5 kilometre yol alabilen otomobilin saatte 100 kilometre hız yapabildiği bildirilmektedir.

Odun ile çalışan otomobili geliştiren Econ şirketi yöneticisi Ben Russell, otomobilin benzinle çalışanlara oranla yüzde 25 daha az yakıt tükettiğini açıkladı.

Federal Almanya ve Fransa, İran ile ekonomik ilişkilerini sürdürüyor

Devrim muhafızları İran'daki ABD elçiliği önünde

ABD, İran'a baskı için Avrupalı müttefiklerini ikna edemedi

DEMOKRAT DIŞ HABERLER BÖLÜMÜ

Tahran'daki ABD Büyükelçiliği baskınından sonra had safhaya ulaşan İran-ABD ilişkilerindeki bozulmanın artarak devam ettiği bildirilmektedir. ABD'nin Entebbe baskınına benzer bir yöntemle rehineleri kurtarma olanağının bulunmadığının anlaşılması ile birlikte Amerikan yönetiminin ekonomik yaptırımlarla amacına ulaşma çalışmalarına hız verdiği belli oluyor.

Ancak ABD'nin İran'a uygulamak istediği baskılara Batılı müttefiklerini ortak etme çabalarının şimdiye dek olumlu sonuç verdiği söylenemez. Geçtiğimiz çarşamba günü yapılan NATO Bakanlar toplantısına katılmak üzere Avrupa'ya gelen ABD Dışişleri Bakanı Vance'in Avrupa ülkeleri yöneticileri ile yaptığı temaslardan edinilen bilgilere göre, başta Federal Almanya olmak üzere hiç bir Avrupa ülkesi İran'a ekonomik yaptırım uygulamaya yanaşmadı.

Öte yandan petrol gereksinmesinin yüzde sekizini İran'dan karşılayan Japonya da İran'dan petrol alımında kısıntı yapmayacağını açıkladı. ABD Dışişleri Bakanı geçtiğimiz pazartesi günü yapılan Uluslararası Enerji Ajansı toplantısında Japon meslekdaşı Okita'ya Japon petrol şirketlerinin İran'dan petrol almaya devam etmelerini çok duygusuz ve sağduyudan yoksun bir hareket olarak niteledi.

Ekonomik yaptırımlara koşut olarak ABD'nin doğrudan bir müdahaleye girişmemekle birlikte askeri zorlamalara yönelmekten kaçınmadığı anlaşılmaktadır. ABD Savunma Bakanlığı Amerika'nın Ortadoğu'daki donanma gücünün takviye edildiğini, en az üçyüz savaş uçağının İran'ı vurabilecek uzaklıkta bulunduğunu açıkladı. Aynı Bakanlık yetkilileri Hint Okyanusundaki Amerikan donanmasının bir geminin katılması ile güçlendirildiğini, şu anda bölgede 23 adet savaş gemisi bulunduğunu belirttiler. ABD'nin amacının bir süre sonra Hürmüz Boğazını kapatarak İran'dan ayrılan petrol yüklü tankerlerin geçişini önlemek olduğu ileri sürülmektedir.

ABD'nin İran'a uygulamayı tasarladığı yaptırımların bir diğeri de İran'ı gıda maddelerinden yoksun bırakarak İran içinde Ayetullah Humeyni yönetimine muhalefeti geliştirmektir. Bilindiği gibi devrik Şah döneminde İran tarım sektörü tamamen yok edilmiş ve ülke bu yönden özellikle ABD'ye bağımlı hale getirilmiştir. Ancak Carter yönetimi bu tür bir uygulamanın, dünya kamuoyunda yaratacağı olumsuz etkilerin yanısıra İran'ın parasal gücüyle bu sorunun üstesinden gelebileceğini düşünerek, etkili olmayacağını hesaplamaktadır.

Brezinski, Vance ve Brown, İran'a karşı uygulanacak siyasal ve ekonomik önlemleri tartışıyor.

Humeyni, Carter'in abluka girişimlerini "gülünç" diye niteledi.

Amerikan Dışişleri Bakanının batılı müttefiklerinden beklediği diğer bir destek İran Havayolları uçaklarına bütün hava alanlarının kapatılmasıdır. Ayrıca bu ülkeye askeri araç ve gerecin gönderilmesinin durdurulması İran'ın yabancı bankalardaki paralarının bloke edilmesi de bu baskı uygulama isteğini izlemektedir.

Ancak diplomatik destek dışında şimdiye dek bu tür yaptırım önerilerinin hiçbirinin batılı ülkelerce benimsenmemesi Amerika için yenilgi sayılabilir. Son olarak bir Fransız Mahkemesi, İran Merkez Bankasının başvurusu üzerine bir ABD bankası olan Citibank'ın Paris Şubesi tarafından dondurulan İran'a ait 50 milyon dolar tutarındaki mevduat üzerindeki "Dondurma" işlemini iptal etti. Almanya ise İran'a askeri araç ve gereç göndermeyi durdurmakla birlikte ekonomik yaptırıma yanaşmayacağını açıkça bildirdi. Fransa ise askeri araç, gereç gönderme isteğine bile uymaya yanaşmadı.

Müttefikleri katında destek sağlayamayan Amerika'nın tek başına İran'a rehineleri serbest bırakma yönünde zorlamaya devam edeceği sanılıyor. ABD'deki İran vatandaşları üzerindeki baskılar giderek yoğunlaşıyor. Diplomatik ilişkileri kesmemekle birlikte çok sayıdaki İran'lı elçilik görevlisinin de geri yollanması bu tırmanışın bir uzantısı olarak nitelenmektedir.

ALEYHTE GÖSTERİLER YAPILDI

İtalya'da Amerikan füzelerine karşı büyük gösteriler düzenlendi.

Amerikan füzeleri Avrupa ülkelerinde tepkilere yolaçtı

Çarşamba günü NATO Bakanlar Konseyi'nde Batı Avrupa'ya Amerikan füzelerinin yerleştirilmesinin kabul edilmesi, birçok Avrupa ülkesinde tepkiyle karşılandı. İtalya'da Amerikan füzeleri aleyhinde büyük gösteriler düzenlenirken, Hollanda, Belçika ve Danimarka'da da yürüyüşler yapıldı.

Öte yandan Fransız Komünist Partisi, tüm Fransız vatandaşlarına bir çağrı yaparak Batı Avrupa'ya yeni Amerikan füzelerinin yerleştirilmesi karşısında direnmelerini istedi. Parti Lideri Georges Marchias, Sosyalist Parti ve belli başlı sendikalara 15 Aralık tarihinde toplanmaları ve füzelerin yerleştirilmesini engellemek üzere başvurulacak yolları araştırmaları için çağrıda bulundu.

Fransız Komünist Partisi yeni füzelerin yerleştirilmesi konusunu "büyük bir ciddiyetle" ele aldıklarını bildirmiş, bu planın ABD'nin Batı Avrupa'da üstünlük yaratmasına yönelik olduğunu öne sürdü. FKP, Avrupa'nın bir atom savaşı alanına çevrilerek Amerikan topraklarının emniyete alınmak istendiğini öne sürdü. Fransa sınırlarının bir askeri malzeme deposuna çevrilmesine karşı olduğunu açıkladı.

Finlandiya hükümeti ise NATO Bakanlar Konseyi'nde , Avrupa'ya yeni nükleer füzeler yerleştirilmesi konusunda alınan kararı üzüntü ve endişe ile karşıladığını açıkladı. Fin hükümeti kararı eleştiren açıklamasında, bütün "taraftarları" Avrupa'da nükleer silah stoklarını azaltıcı görüşmelere bir an önce başlamaya davet etti.

Fin hükümet bildirisinde, Avrupa'da devam etmekte olan silahlanma yarışının endişe ile izlendiği kaydedildikten sonra, Finlandiya'nın "DETANTE"i baltalıyan bu gibi davranışlardan kaygı duyduğu belirtildi.

Bildiri SALT—2 andlaşmasının en kısa zamanda onaylanmasının ve tarafların, daha geniş kapsamlı yeni bir andlaşma için derhal müzakerelere başlamalarının gereğini önemle vurguladı.

Frankfurt'ta Türkler Faşist terörü protesto ettiler

HABER MERKEZİ

Frankfurt'ta Türk işçi ve öğrencilerinden oluşan kalabalık bir grup devrimci, faşistlerin artan terör eylemlerini protesto etmek için bir gösteri yaptılar.

MHP ve komandoların lanetlendiği protesto gösterisinin olaysız geçtiği ve gösteriye Almanya'da yaşayan binin üzerinde Türk emekçisi ve öğrencisinin katıldığı bildirildi.

Petrol fiyatının yüzde 15 artması bekleniyor

OPEC, petrol bakanları bugün Caracas'ta, zam yapmak için toplanıyor

CARACAS (Demokrat Dış Haberler Bölümü)

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü'nün (OPEC) bakanlar düzeyindeki toplantısına katılacak olan üye ülkelerin petrol bakanları Venezuela'nın Başkenti Caracas'a geldiler. Bu toplantıya katılacak olan 13 bakanın korunması için geniş güvenlik önlemleri alındı.

OPEC'in bu toplantısında petrol ihraç fiatlarını yeniden ayarlayacağı, ayrıca petrol satışında para birimi olarak Dolar'ın kullanılmağa devam edilip edilmeyeceği konuları karara bağlanacak. Varil başına 18 dolardan 23.50 dolara çıkarılırken,şimdiki 23.50 dolarlık tavan fiatında ise yüzde 15 dolayında bir artış bekleniyor.

Öte yandan Suudi Arabistan, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri bugün yapılacak olan toplantıyı beklemeden, 1 Ocak 1980 tarihinden itibaren petrole zam yaptıklarını açıkladılar. OPEC ülkelerinin bugün uygulamakta oldukları ortalama fiat varil başına 23.5 dolardır. Bazı OPEC üyeleri bu ortalamanin en aşağı 30 dolar olmasını istiyorlar.

Cezayir Enerji ve Petro-Kimya Sanayi Bakanı Ebul Kasım Nabi ise Cezayir'in yaptığı başvuru sonucunda, doların petrol satışında ödeme birimi olarak kalması sorununun OPEC'in gündemine alındığını açıkladı.

Petrol tüketen ve çoğunlukla gelişmiş kapitalist ülkelerin oluşturduğu Uluslararası Enerji Ajansı ise, OPEC toplantısından önce bir toplantı düzenleyerek petrol tüketiminin kısılması yönünde karar almıştı. Enerji Ajansı önümüzdeki beş yıl içinde üye ülkelerin günlük petrol ithalatının toplam 24.6 milyon varille sınırlanmasını kararlaştırmıştı.

Diğer yandan Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, petrol piyasasındaki istikrarsızlıktan Amerikan şirketlerinin yararlandığını ileri sürdü. Batı Alman İşverenler Federasyonu'nun bir toplantısında konuşan Schmidt, Amerikan petrol şirketlerinin son derece büyük karları ceplerine indirirken, Avrupalıları,"aptal yerine koyduklarını" söyledi.

Amerikalılar OPEC'ten yakınırken Schmidt Amerikan petrol şirketlerini eleştirdi.

Petrol sorunundaki yeni bir gelişme ise, Bahreyn'in ülkesindeki petrol şirketini devletleştirmesi oldu.

Caracas'daki toplantıda Suudi Arabistan, Irak, Kuveyt arasında yeni bir ittifakın oluşması bekleniyor. Bu ülkelerin şimdiye dek izledikleri ılımlı fiat artışı daha yüksek üretim ve ABD ile işbirliği politikasını bırakarak , daha yüksek fiatla üretimi azaltarak ABD niyetlerine pek aldırmayacakları ileri sürülüyor.

Churchill'in torununun adı güvenlik skandalına karıştı

LONDRA (ANKA)

İngiltere'nin ünlü eski başbakanlarından Winston Churchill'in aynı adı taşıyan torununun, İngiltere'de güvenlik ile ilgili bir skandala karıştığı bildirildi.

İngiliz Avam Kamarası'nda Muhafazakar Parti Milletvekili olarak görev yapan Winston Churchill'in adının güvenlik skandalına karışmasının, Başbakan bayan Thatcher'i güç durumda bıraktığı öne sürüldü.

Suudi Arabistanlı silah tüccarı ve aracı Adnan Kaşıkçı'nın eski eşi Süreyya'nın kendisine şantaj yapan üç polis aleyhine açtığı davada tanıklık yaparken, "Winston Churchill ile ilişkimiz, normal arkadaşlık ilişkilerinin ötesindeydi" demesi üzerine bazı milletvekilleri bayan Thatcher'in, ülkenin güvenlik sırlarının tehlikeye girip girmediği konusunda açıklama yapmasını istediler.

Churchill'in Muhafazakar Parti'nin savunma ve devlet güvenliği ile ilgili komisyonlarında görevli olduğu, Süreyya Kaşıkçı'nın, "Genç Churchill'in evine hiç gitmedim, dolayısıyla özel evrakını görmüş olmam sözkonusu değil" yolundaki açıklamalarının, milletvekillerini tatmin etmediği bildirilmektedir.

Süreyya'nın eski eşi Adnan Kaşıkçı'nın, İngiltere'nin çeşitli ülkelerle imzaladığı silah satışı anlaşmalarında aracılık yapıp komisyon aldığı ve adının daha önceden Lockheed skandalına da karıştığı öne sürülmektedir.

politika ciddi bir iştir!

Kasaroğlu'nun TRT si ve 141-142 üstüne

Doğan Kasaroğlu eski bir gazetecidir.

Bir ara Tanin'de çalıştık birlikte. Daha sonra Basri Balcı, Erdoğan Erentöz, Muammer Yaşar Bostancı ve Necdet Onur'la ortak bir gazete çıkardılar.

Basri Balcı, Muammer Yaşar Bostancı-Erdoğan Erentöz ve Kasaroğlu dörtlüsü bu ortaklıktan günümüze dirsek temasını kaybetmeden yürüyüp geldiler. Necdet Onur nedense koptu bu ekipten.

Kasaroğlu bu toplumun sentezinden gelen ilginç bir politikacıdır. Örneğin CHP iktidara gelir gelmez tereyağdan kıl çeker gibi Basın Yayın Genel Müdürlüğü'nden ayrılıverdi.

Orhan Koloğlu Ecevit'in teknisyeniydi ve birlikte iktidara gelecekerdi. Nitekim de öyle oldu. Kasaroğlu daha CHP hükümeti göreve gelir gelmez hemen uygun bir biçimde yeni Bakan Alev Coşkun'a tören düzenleterek ayrıldı görevden. TRT'ye döndü. Kasaroğlu bütün bu politik geçişleri son derece ılımlılıkla sürdürüyordu.

Örneğin Ecevit'i tanıyordu. Çevresini tanıyordu. Teknisyenlerini tanıyordu. Şaşmıyor kızmıyor politikayı satranç tahtası üstünde ustalıkla sürdürüyordu. Kasaroğlu satranç üstünde üç—beş oyun sonrasını ustalıkla görürdü. Örneğin Basın Yayın Genel Müdürlüğünden ayrılırken CHP hükümetinin kaç ay kaç hafta dayanacağnı biliyor sadece gülüyordu.

Yıllar öncesinde Kasaroğlu'nun bu denli ustalıklı bir başka politik tavrını ve becerisini oldukça hayranlıkla izlemiştim.

Türkiye Gazeteciler Sendikası Federasyonunun toplantışına katılıyorduk birlikte. Yıl 1965. Gündemde 141-142. maddelerin Anayasaya aykırılığı vardı. Demokratik kitle örgütleri o zaman bu konu üstünde bir kamuoyu oluşturmaya özen gösteriyorlardı. Demokratik kitle örgütleri ve bilim adamları bu konuda kamuoyu oluşturduktan sonra Türkiye İşçi Partisi Anayasa Mahkamesine başvuracak ve Türkiye baskıcı, insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan bir zincirin bir halkasını daha koparacaktı. Kıracaktı.

Onüç kişilik Türkiye Gazeteciler Sendikası Federasyonunun toplantısında konu gündeme getirilecekti. Ama bu konuda bir karar çıkarılabilmesinin ciddi sıkıntıları vardı.

İzmir ve Bursa delegeleri bu konuda kesinlikle taraftılar. Ulus Gazetesi'nde çalışan bir arkadaşımızın da konuya ilgi göstermesi zordu. Çünkü Orhan Birgit o dönemde Ulus'ta etkindi ve CHP 141-142'nin kalkmasını kabul etmiyor, AP ile aynı paralelde düşünüyordu. Kısacası Gazeteciler Federasyonu beş üyesi dışında fire verebilir, konu tam terse düşürülerek 141-142'nin lehine bir kampanya yerine aleyhine bir bildiri çıkabilirdi.

Ankara'dan gelen Kasaroğlu "Bunu bana bırakın siz" dedi.

Biz gündemin birinci maddesine alacaktık konuyu. Konunun yoğunluğu önemi nedeniyle. Kasaroğlu gündeme bile aldırmadı.

Toplantı yayıldı uzadı ve çok dar bir zamanda Kasaroğlu konuyu hop deyip ortaya atıverdi. Akıl almaz bir politik örgüyle Doğan Kasaroğlu 141-142 aleyhine devrimci odakların yayınladığı bildirilerin tümünden daha aşamalısını tümünden daha sınıfsal içeriklisini dokuza üç kuruldan geçiriverdi.

Sonradan Orhan Birgit bu bildiriye imza koyan Ulus temsilcisi ile çatışacak, Ulus temsilcisinin ekmeği ile oynamaya kalkacaktı. Ulus'un temsilcisine imzasını geri aldırtmaya çabalayacaktı.

Doğan Kasaroğlu sonradan bu Orhan Birgit'in sağında kalacaktı.

Şu politika gerçekten ciddi bir işti. Orhan Birgit mi ileri gitmiş, Kasaroğlu mu geri kalmıştı. Bunun bilimsel izahı da vardı elbet. Diyalektik insan yaşamının sürecinde de işliyordu. Ya geri gidilecek ya ileri gidilecekti.

Bir de yıllardır uzun uzun oturup konuşamadığımız Kasaroğlu'nun 141-142 konusunda ne düşündüğünü merak ediyorum. Kasaroğlu'nu TRT'yi teslim alırken, televizyonda izlerken bunları düşündüm uzun uzun...

O Belirlenemiyen sebep ne ola ki

Türk Haberler Ajansının aşağıdaki haberini birlikte okuyalım

Samsun (THA)

Ladik ilçesine bağlı Sarıksızlıoğlu köyünden 63 yaşındaki Nafize Yeltenen adındaki kadın kendisinden 37 yaş küçük olan bir genç tarafından henüz belirlenemeyin bir nedenle kaçırılmıştır.

İlçeye bağlı Selametoğlu köyünde oturan 26 yaşındaki Ahmet Göksu, komşu köy Sarıksızoğlu'nda oturan Nafize Yeltenen'i kaçırmıştır.

Henüz belirlenemeyen bir nedenle meydana gelen kaçırma olayı ile ilgili soruşturmanın başladığı, kaçakların yakalanması için gerekli takibe jandarma ekiplerince başlandığı bildirilmiştir.

Ahmet Göksu kendinden 37 yaş büyük kadını hangi sebeple kaçırdı dersiniz acaba...

200. ölüm yılında

Şiir, tiyatro ve tarih de yazan Voltaire, çağını etkileyen özgürlükçü düşünceleriyle seçkinleşir

AFŞAR TİMUÇİN

Derebeylik düzeni Avrupa'da IX. yüzyıldan XIII. yüzyıla kadar sürdü. Bu beş yüzyıllık dönem "onur" ve "inanç" kavramlarının insan yaşamında birinci planda önem kazandığı bir dönem olmuştur. XIV. yüzyılın başlarında bu iki kavram çekiciliğini yitirmeye başladı. Elbette bunun başlıca nedeni derebeylik düzeninin çözülmesidir. "Onur" kavramını artık kimse o eski anlamında, o abartılmış anlamında almıyordu. Derebey düzenini sürdürmek için gerekli olan katılığın ve yırtıcılığın belirlediği "onur" yavaş yavaş oluşmakta olan yeni iktisadi yaşam biçimlerinin çiçeklenişiyle geçmişe doğru kayıyordu. "İnanç" kavramı da inanç adamlarının, inancı kendi çıkarına kullanan dincilerin elinde yıpranıp gitmişti çoktan. Her çağ kendi yaşam biçimine en uygun birkaç kavramı en başa koyar, sonra toplumsal yapıların çökmesi ve bu yapıların yeni yapılara dönüşmesiyle birlikte bu kavramlar, önemlerini yitirirler, yerlerini başka kavramlara bırakırlar, bu da yeni bir çağın başlaması demektir. Bu bakımdan yüzyıllar birbirlerine göre çok değişik hatta çelişik görünürler.

Şimdi yeni toplumsal yapılarla birlikte, yeni yaşama biçimleriyle birlikte yeni kavramlar gelişiyordu. Bu kavramların başlıcaları "mutlak yönetim" ve "burjuvazi" kavramlarıydı. Bu iki kavramın temelinde elbette ulusallaşma olgusu yatıyordu.

Ortaçağın yavaş yavaş dağılması olgusuyla birlikte ortaya çıkan oluşumlar insanlık tarihinde kolay kolay silinemeyecek, unutulamayacak, gölgelenemeyecek bir atılım dönemini getirdiler. Bu dönem Rönesans adıyla bilinir. Rönesans insanın olmadık dünyaları, insanüstü güçleri düşünmeyi bir ölçüde bırakıp gözlerini bu dünyaya çevirmesiyle belirgindir. XV. yüzyılın sonlarında ortaçağın etkin yapıları iyice dağılmış, bu dağılmayla birlikte insan için bir "yaşamı çok sevme" evresi başlamıştır. İnsan yaşamı sevmeliydi, yaşamı yaşam için sevmeliydi. Evet ama, yaşamı çok sevmek eğilimi, önünde sonunda sağlam bir kayaya, Hıristiyan ahlakçılığı kayasına çarpacaktı: Calvin'le Rabelais'yi karşı karşıya getiren de budur.

XV. yüzyılda kentleşmeyle birlikte burjuva ruhu da hızla gelişiyor, yaygınlaşıyordu. Zamanın burjuvaları pek yalınkat, pek düzayak, pek boşkafa insanlardı. Dünyanın gerçek nimetlerini değil de en kaba zevklerini seviyorlardı. Bu dönemin edebiyatı ve felsefesi pek silik ve sönüktür.

Rönesans'ın gelişi her şeyi değiştirdi. Düşünce ve sanat gelişiyor, hem de üst düzeyde korunuyordu. Soylu kadınlar ve soylu erkekler sanatın dostları olmuşlardı. Rönesans bütün XVI. yüzyıl boyunca sürmüştür. Birinci İtalya Savaşı'ndan Henri IV'ün ölümüne kadar.

Rönesans düşüncesine insancılık denir. İnsancılık, insanın kendine dönmesi, kendi yüceliğinin sezgisine varması, kendi yeteneklerini geliştirmesi, kendi gücünü kendinde araması eğilimine dayanıyordu. Luther ve Calvin'in bu iki din yenilikçisinin insancıları pagan saymaları bundandır. Gerçekten insancılar Hıristiyanlığın temel görüşünü, insanın günahkâr özyapısını yadsıyacak, insanı özünden iyi sayacak kadar ileriye gitmişlerdi. Hıristiyan ahlâkına yan çiziyorlar, Stoa'cı ve Epikuros'cu ahlâkı yaymaya çalışıyorlardı.

Büyük yüzyıl diye anılan XVII. yüzyıl bir önceki yüzyılın kargaşasını aşmış, büyük edebiyatlar ve büyük felsefeler yüzyılı olmuştu. Bu yüzyıl Avrupa'da din kavrayışının ve din kurumlarının kökleşmesiyle, mutlakyönetim düzeninin yerleşmesiyle, ulusallık kavramının gelişmesiyle, köktenci, bütünlüklü, geniş uzanımlı, tüm sorunları ilk nedenlere ve son açıklamalara götürmeye çalışan üç felsefe sisteminin, Descartes (1596-1650), Spinoza (1632-1677), Leibniz (1646-1716) sistemlerinin kurulmasıyla, Corneille (1606-1684), Racine (1639 - 1699), Moliere (1622-1673) gibi üç büyük edebiyat adamının yetişmesiyle belirgindir. XVII. yüzyıl insanoğlunun sistemi, düzeni, toparlanmayı, bütünleştirmeyi önemsediği parlak bir yüzyıl olmuştur. Bugün bile bizler düşüncenin evrimini doğru kavrayabilmek için geçmişin kıvrımlarına, düşüncenin uçsuz bucaksız tarihine yönelirken en çok XVII. yüzyılın ürünleriyle ilgileniriz, bu yüzyılın ürünlerinde bugünümüzü daha doğru görmemize, bugünümüzü doğrulamamıza yarayan, bize kendimizi bulmamızda, düşüncemizi daha iyi temellendirmemizde kaynaklık edecek olan nice birikimler vardır. Marx'ın Leibniz'e verdiği önemi biliriz.

Oysa XVIII. yüzyıl, bir yüzyıl kadar yaşamış olan Voltaire'in (1694 - 1778) yüzyılı, bir çatışmalar, çekişmeler, dağınıklıklar, çalakalem çözümlemeler, doğum sancıları yüzyılı olmuştur. Bu yüzyıl sistem inancını çatır çatır kırdı, çünkü sistem ona bağlayıcı, engelleyici, durdurucu görünüyordu. Oysa her düşünce bir sistem içinde bütünselleşmiş ve temellendirilmiş olduğu zaman etkin bir anlam kazanır. Öte yandan, XVII. yüzyılın dinciliği de, mutlakyönetim tutkusu da yoktu artık. Hemen her alanda sorunlar yüzeye götürülmüş, konular daha çok güncele indirgenmişti. Köklü düşünce yoktu artık, deyim yerindeyse kaçanı kovalayan düşünce vardı. Çünkü kilise gene kendi oyununa gelmiş kendi açgözlülükleri yüzünden saygınlığını yitirmişti. Mutlakyönetim inancı da kralların zorbaca uygulamaları yüzünden dağılmıştı. Soyluluk, o zamana kadar hem yönetimde hem düşünce ve sanatta ağırlığını duyurmuş olan soyluluk çoktandır yıkımını yaşamaktaydı. Fransa'da Louis XIV (1638 - 1715) işi çığırından çıkarmıştı. 1.68'lik boyu çok az bulup yüksek topukla ve kocaman bir perukla uzamaya çalışan kral, krallığa tanrısal bir anlam ulamakla birlikte, kadınlardan ve yemeklerden başka bir şey düşünmüyordu.

Ülkeyi gerçekte Mazarin (1602 - 1661) yönetiyordu. İtalyan asıllı olan bu iki yüzlü siyaset adamı halkta mutlakyönetime karşı beliren kızgınlığın başlıca nedeni oldu. Her kargaşa döneminin başlıca sonuçları çıkmıştı ortaya: Fiyatlar yükseliyor, işsizlik artıyordu. Gündelik olgular insan düşüncesinin başlıca konusu durumuna gelmişti. Ne var ki, Mazarin ayaklanmaları bastırmakta ustaydı. Hem halkı ve burjuvaları sindirmek hem de soyluların gücünü kırmak pek kolay olmuyordu ama.

Voltaire, Louis XIV ve Louis XV dönemlerinde yaşadı, birazcık da Louis XVI döneminde. Onun ölümü Louis XVI'nın tahta geçişinden dört yıl sonraya rastlar. Louis XV yönetme sanatını beceremiyor, ayrıca yönetimle ilgilenmek istemiyordu. 1757'de krala karşı bir suikast girişimi oldu. Damiens suikastından sonra kral halkın kendisini sevmediğini iyice anladı. Bu arada parlamentonun direnişi mutlakyönetimin gücünü sürekli olarak sarsmaktaydı.

Voltaire'in düşünce dünyası işte bu dağılma, çözülme, bu değer değişimi, bu dönüşümler döneminde, bu dönemin güçlükleri, kargaşası, sancıları, çırpınışları arasında oluşmuştur. Değer değişimi dönemleri ya da daha doğrusu değer arayışı dönemleri az çok kargaşa dönemleridir. Kurulu düzenin siyaset adamları ortada görünen çok canlı, çok karmaşık, çok sancılı yapıyı bazı uğursuz nedenlere, düşünürler de mutlu doğuşların ilk belirtilerine bağlarlar. XVI. yüzyıl bir kargaşa yüzyılı görünümündeydi, XVIII. yüzyıl da, kendi ölçüleri ve nitelikleri içinde bir kargaşa yüzyılı oldu. Kilisenin toparlanması uzun sürmemiş, din tartışmaları içinden çıkılmaz bir duruma gelmiş, laik düşünce kilise karşısında ağırlığını duyurmaya başlamıştı. şimdi artık mutlakyönetim demek, savaş ve açlık demekti, para sıkıntısı, yoksulluk, yolsuzluk, zorbalık demekti. Krallık temelinden sarsılıyordu: İnsanlar artık bir kişiye ve o bir kişinin çevresindeki yiyiciler topluluğuna hizmet etmek istemiyorlardı.

Soyluluk çoktan önemini yitirmiş, düşünce düzeyinde içi boş bir kavram, yaşam düzeyinde de ne dediğini, ne yaptığını, ne istediğini bilmeyen bir zavallılar topluluğu durumuna gelmişti. Başlangıçta burjuvaziyle krallık arasında güzel bir anlaşma vardı: Burjuvazi kralın dünyalığını sağlıyor, kral da burjuvaziyi soyluların hışmından koruyordu. Mutlakyönetim soyluluğun gücünü iyice kırınca ve sonunda soyluluk boş bir kalıp durumuna gelince, yani soylular siyasi, askeri, kültürel güçlerini yitirince, kısacası soyluluk aradan çekilince, burjuvaziyle kralı birbirine bağlayan bağlar kopuverdi. Fransız Devrimi ve demokrasisi işte bu kopuşun somut ürünüdür.

XVIII. yüzyıl felsefesi ya da felsefeleri işte bu yüzden oldukça siyasileşmiş basite indirilmiş, köktencilik kaygılarının dışında gelişmiştir. Bu yüzyıl filozofları, Condillac'ı (1715 - 1780) saymazsak, hiçbir zaman felsefenin ünlü adları olamadılar. Sağlam birer bilgi kuramından yoksun olan bu felsefeler, özünde maddeci ve mekanikçi felsefelerdi, ama daha çok dünya sorunlarına çevrilmişlerdi. La Mettrie (1709-1751) maddeciliği o kadar ileriye götürdü ki, bu yüzden hem Fransa'dan hem Hollanda'dan kovuldu, gitti Friedrich II'nin (1712-1786) yanına sığındı. Ona göre her şey maddeydi ve devinim de mekaniğin şaşmaz yasalarıyla düzenlenmişti. Tanrı da ruh da yalandı. Ansiklopedi'cilerin başlıca iki kişisi de maddeciliğin savunucularıydılar. D'Alembert (1717-1783) de Diderot, (1713 -1784) da Hıristiyan dinine karşı mücadele bayrağını açmışlardı. Rousseau (1712-1778) felsefenin yanından geçmeyen felsefesinde insanı kökten iyi ve doğru sayıyordu. Locke'un (1632-1704) felsefesinden büyük ölçüde etkilenmiş olan ve duyulur dünyayı tek çıkış yolu olarak benimseyen Helvetius (1715-1771) insanları düşünce açısından eşit sayıyor, onları eğitimin değiştirdiğini bildiriyordu (Descartes gibi). Baron d'Holbach (1723-1789) düşünceyle maddeyi özdeşleştiriyordu, ayrıca mutlak gerekirciliği varsayıyordu. Ona göre din insanın özünü tanımayan ve ancak zorbaya yardımcı olan bir güçtü. Siyasete hemen hemen hiç bulaşmamış olan Condillac duyumu ve düşünceyi bilgimizin iki kaynağı olarak belirliyor, ama genel fikirlerin varlığını yadsıdığından bilgide yalnızca duyumlarımıza ağırlık tanıyordu.

Voltaire özgürlüğü yüceltir ve köleliği mahkûm eder. İnsan özgür olmalıdır, konuşma, yazma, çalışma, mülk edinme özgürlüğüne sahip olmalıdır.

Kısaca söylersek, felsefenin çok sözünü etmiş olmakla birlikte tam anlamında bir filozof değildir Voltaire. Onu bilgi kuramının sorunlarından çok, hoşgörü, basın özgürlüğü, vergi adaleti, barışçı ve özgürlükçü devlet, maaşlı rahip sınıfı sorunları ilgilendirir. Ne maddeciliğini ne mekanikçiliğini tam olarak temellendirmiştir. Gelişmiş bir bilgi kuramı ortaya koymuş olmaması onun görüşlerini daha iyi anlamamızı ve daha ileriye götürmemizi engelleyen bir etkendir. Derin düşünmek, onun yüklenmek isteyeceği bir iş değildir. Görüşleriyle çağını elbette etkiledi. Fransız Devrimi'nde elbette aydınlık ve olumcu görüşlerinin büyük katkısı vardır. Düşünceyi dünyadan soyutlanmaması, yaşayan insanın yararına kullanılması, yararlıya yönelmesi gereken bir şey saymakla düşünce dünyasına çağdaşı olan öbür filozoflarla birlikte yeni bir bakış açısı getirmiştir. Bu da onun en önemli yanını belirler.

Hasan İzzettin Dinamo'nun 50. Sanat yılı ve 70. yaşı kutlama töreni yapılacak

Türkiye Yazarlar Sendikası ve İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları, tanınmış ozan ve yazar "Hasan İzzettin Dinamo'nun 50. Sanat Yılı ve 70. Yaşını Kutlama Töreni" düzenlediler.

Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu Salonlarında, 24 Aralık Pazartesi günü, saat 17.30'da yapılacak olan törene, Aziz Nesin, Yusuf Ahıskalı, Asım Bezirci, Aydın Hatipoğlu, Neriman Hikmet, Kerim Korcan, Şükran Kurdakul, Yaşar Miraç, Sennur Sezer, Vedat Türkali, Mustafa Alabora, Yalçın Boratav, Candan Sabuncu, Aliye Uzunatağan ve Sadık Gürbüz katılacaklardır. Töreni, çok sayıda TYS üyesi yazar ve ozan da izleyecektir.

TYS yetkilileri, Hasan İzzettin Dinamo'nun 50. sanat yılı ve 70. yaşını kutlama törenine girişin serbest olduğunu bildirdiler.

Devlet tiyatroları Trabzon'da "Kanaviçe" adlı oyunu sergiliyor

TRABZON (HABER MERKEZİ)

Devlet Tiyatroları, Trabzon'da 20—23 Aralık tarihleri arasında, "Kanavice" adlı oyunu sergileyeceklerdir.

Trabzon Kültür Müdür vekili Necmettin Akgündüz'ün verdiği açıklamaya göre, dört suare ve bir matine olarak sergilenecek olan oyununa giriş ücretlerinde, öğrenciler için yüzde 50 indirim yapılacak, Atapark Kültür Merkezi salonununda sergilenecek oyuna ilgi gösterilirse oyun sayısı arttırılacaktır.

İngiliz aktör Peter Sellers kalp krizi geçirdi

İngiliz aktör Peter Sellers geçen hafta kalp krizi geçirerek, Cenevre Kanton Hastanesine yatırılmıştır.

Son filmi Fu Manchu'nun yeni versiyonunun çekimi sırasında kalp krizi geçirerek Kanton Hastanesinin özel bakım servisine alınan Peter Sellers hastalanmadan önce zamanının büyük bir kısmını İsviçre Alplerinin kayak merkezi Gstaad'daki evinde aktris Lynn Frederick'le birlikte geçirmekteydi.

Türkiye yazarlar Sendikası ve Cüzzamla Savaş Derneği "Şiir ve Müzik Şöleni" düzenlediler Yazarlar

Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS) ve Cüzzamla Savaş Derneği ortaklaşa bir "Şiir ve Müzik Şöleni" düzenlediler.

Alınan bilgilere göre, Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosunda bu akşam saat 19.00'da yapılacak olan şölene, Aziz Nesin, Şükran Kurdakul, Sadık Gürbüz, Bilgesu Erenus, Başaran, Kamuran Yüce, Cengiz Bektaş, Müjdat Erenus, Muzaffer Arabul, Aydın Hatipoğlu, İsmail Uyaroğlu, Muazzez Menemencioğlu, Avşar Timuçin, Arif Damar ve Özdemir Asaf katılacaklardır.

Genellikle şiir, şarkı ve türkülerin okunacağı şölende, Aziz Nesin ve Şükran Kurdakul birer söyleşi yapacaklardır.

CÜZZAMLA SAVAŞ DERNEĞİ * İSTANBUL 1976 *

SANAT VE CİNSELLİK

Kaya özsezgin

"Yüksel Arslan, Bir Dönem: 1951-1961" Ada Yayınları, İstanbul 1978. "Babatomiler", Bedri Rahmi, Ada Yayınları İstanbul. 1978.

Ferit Edgü'nün Dubuffet üzerine yazdığı yazıda (Sanat Dergisi: 302), bir resmi açıklamanın, o resmi yapmaktan daha zor olduğuna ilişkin bir tümce vardı. Sanaton zor, eleştirininse kolay olduğuna dair öteden beri kabul edilmiş olan görüşü benimseyenler, bu tümce karşısında sanırım biraz duraklamışlardır. Burada belki, açıklamaktan çok yorumlama tutarlılığından söz açılabilir. Çünkü açıklama sözcüğünde bilinmeyeni bilinir kılmak anlamı gizli. Oysa sanatın, sanat yapıtının birden çok anlamı da bulunabilir. Sanatın, hiç değilse geniş kitlece kolay algılanmayan ya da algılanmasını güçleştiren yönleri var elbet. Ama sanatçı ile izleyici arasında yer alan eleştirmenin görevi, bilinmeyeni açıklamaktan çok, sanat yapıtına getireceği doğru yorum ve değerlendirmelerle o yapıtın yerini ve konumunu belirlemektir. Sanat yapıtı, ancak böyle bir yorum aracılığıyla aydınlığa çıkabilir.

Sanat, ister açıklansın, ister yorumlansın, sonuç— önemli olan, bu tür bir işlemin sanat yapıtıyla birlikte yürümesi, sanat yapıtlarıyla bütünleşici bir işlevi gerçekleştirmesidir. Bu ise, Edgü'nün de belirttiği gibi, kuşkusuz zordur, sorumluluk ve çaba ister. Aynı sanatçıya yöneltilen yorum ve açıklamalar, bir araya geldiğinde sanatın üzerindeki gizemli örtü biraz daha aralanmış demektir. Bu örtünün aralığından bir sanatçıya yaklaşmak, onu gerçek boyutları ve anlamı içerisinde algılamak kolaylaşır. Daha da önemlisi, sanatçıyı ve sanat yapıtını, kendi çağı ve önemi doğrultusunda belli bir yere oturtmak mümkün olabilir. Anlamsal içeriği çağımızın düşünce ve sanat örgülerinden kaynaklanan bir yapıtın anlaşılması, biraz da bu tür sağlıklı yorumlarla ilgilidir.

Sözü, yorum payı ağır basan bir kitaba bağlamak istiyorum. Genç kuşak sanatçıları üzerine yayın olanaklarının henüz yeterince genişlemediği bir dönemde, Yüksel Arslan'ı konu alan, titiz baskılı ve dolgun içerikli bir kitaptır bu. 1950'lerden bu yana Fransa'da yaşayan ve ilk sergilerini düzenlediği yıllarda kimi eleştirmenlerce "Avrupa çapında Türk ressamı" olarak değerlendirilen Yüksel Arslan'ın, kendi ülkesinde yeterince tanıtılmış olduğu söylenemez. Bunda, Türkiye'de bugüne kadar düzenlediği sergilerin azlığının da payı var. Ben, onun gerçekten ilginç bulduğum resimleriyle ilk kez, 1967 yılında Ankara'da düzenlediği sergisinde karşılaşmıştım. "Müstehcen" olduğu gerekçesiyle yasaklanan bu sergi, ancak birkaç gün açık kalabilmişti. Sanatta müstehcenliğin ne anlama geldiği, hangi tür yapıtların böyle bir nitelemeye uygun düşeceği, daha doğrusu sanatla müstehcenliğin ne ölçüde bağdaştığı konusu elbet tartışılabilir. Gene de insan olgusunun yapısal kökenlerine inerek, bu olgunun doğuştan getirdiği çelişkileri, bilinçaltı karmaşasını ilginç resimsel düzenler halinde sunan Arslan'ın, bürokratça bir yanlış anlamaya kurban giden bu sergisinde böyle bir tartışmayı gerektirmeyen somut incelikler vardı. Resmin, geleneksel sağtöre ilkeleriyle mutlaka bağdaşması gerektiği yolunda garip yargılar burada söz konusu olmadığına göre, Yüksel Arslan'ı, salt bu ilkelere saygısız davrandığı için kınamak, ancak sanata uzak kişilerin harcı olabilirdi. "Arture"lerin, kendi kavram oluşumları dışında düşünülecek yönleri yoktu. Bu resimlere, kafayı ; o yönlerden soyutlayarak bakmak gerekiyordu.

Ahmet Erol'dan bir öykü

AT ELİF

Hastane koğuşları ne kadar karanlık. Biraz önce çıkardılar ameliyathaneden. Aceleyle almışlardı; yavaş, yavaş çıkarıyorlardı. Lambalar yakılmıştı. Bir masaya yatırdılar. Buldukları doktorları soktular içeri. Hemşireler gönülsüzce girdiler.

"Eee... Canım! Akşam saatı da bu ameliyat olur mu yani? Şimdiye kadar ne beklemiş sanki?"

Haklılardı. Şimdiye kadar niye kalmıştı? Gece yarısı gelinir mi hiç? Doktorun, "Neşter!" diyen sesi koridorlarda çınladı. Kesiyorlar herhalde. Simsiyah olmuş. Nediyorlar bu hastalığa? Adını da bilmiyor. Önemli de değil. Doktorlar "Geç kalmış" der gibiler.

Tarlaya gitmişti. Ekin toplamak için. Ne zor şeydi şu el pesengesi altında yaşamak. Sıcak kavurur akşama kadar seni. Toz bulutları geçer sık sık. Yere bir sümük atsan bakılmaz. Toprak rengidir. Kırmızı, siyah.

Hastalık her tarafını karartmıştı. Böyle olurmuş hep.

Evden çıkarken bir şeyciği yoktu. Güller gibi taze, kuşlar kadar coşkundu. Adı "At Elif"di. Atlar onun yanında yaya kalırdı. Tarla sahipleri paylaşamazdı. Kıştan söz alırlardı. Her ırgat yetmiş beş lira alırken, o yüz liraya çalışırdı. Tarlaların göz bebeğiydi. Ekinler çaresiz kalırdı, onun elinde. Deste dayanmazdı kollarına. Başının üzerine kaldırdı mı uçururdu desteyi, "Şu traktör denen şey nerden çıkmıştı. Batsın onu bulanlar. Baykuşlar dünesin evlerine. Ocakları tütmez olsun."

Yoruluyordu köye traktör girdi gireli. Öğlen sofraya, akşam evine zor düşüyordu. Kocası da hayırsız çıkmıştı. Zaten delinin tekiydi. İpe sapa gelmez bir deli! Ne çıkardı ondan. Onun koynuna girmek bir azaptı. O kesik kulağını görmeye de, hiç mi hiç dayanamıyordu. Isırmasa olmaz mıydı sanki, kardeşi. Bir gece yatarken sinirlenip ısırmış.

"Hay senin dişlerin tutmaz olsun. Kerpetenler girsin. Sıcakta eriyen buzlar gibi param parça olsun."

Akşamları bütün ırgatlar traktörün arabasına doluşurdu. O "AT ELİF"di! Oturamazdı arka arabada. Ne de olsa, tarla sahiplerinin gözdesiydi. O traktörün tekerleğinin üzerinde oturur. Ekinler harmana gelene kadar, onun yeri orasıdır.

"Ne güzel de icat etmişler. Doğrusu doyulmuyor tadına. Hele o kağnıları geçmek yok mu? Bir başka coşku. Saygıyla kenara çekilmeleri doyulur gibi değil. Amma da yavaşık şu öküzler. Yaşa be insanoğlu".

Akşam yorgunlukla aş kaynatmak ne kötü. Zıkkım olasıca herifler! Bir boğazlarını da doyuramazlar. Dört evlat doğurmuştu. "Nasıl çıkardım onları? Hay senin bir yerin tutulsaydı be kadın! İki kız, iki oğlan. Dile kolay."

Büyük kızı geri gelmişti, koca evinden.

"Ne tirik şeymiş. Bir de At Elif'in kızı olacak. Hay senin yüzüne sümüğümü süreyim."

Küçük kızı şanslıydı. Almanyalı oldu. Rahat. Hizmetçiymiş. Cam silip, gavurun parasını alıyormuş.

Büyük oğlu İstanbul'daydı.

"Tekerlekleri yok olasıca herif! Gül gibi evladımı çiğnedi. Akıldan yoksun etti Musacığı".

Küçük oğlu azap, Buynuzözün'de.

"O Suluman denen adam da ezer yavrucağı. Sığır güdmek kolay olur mu? Sıcak çorba yüzüne hasrettir belki?"

Domates gelmişti, bir sandık.

"Domatesli bir pilav yapmalı. Dayanılmaz. Bakır kazana kaşık sallayıp, dibine yuh derler."

Ocağı dışardan aldığı tezeklerle çattı. Gaz tenekesine gitti. Tenekeyi boş buldu.

"Ne tez de bitiyor. Para yetiştirmenin amanı yok, onu da bulursan iyi."

Oğlunun okul kitaplarından birkaç yaprak yırttı. Zincirle beline takılı olan, çakmağı çaktı. Kağıt tez elden tutuşturdu ocağı. İslenmiş kazanı ocağa koydu.

"Zıkkım olasıcalar dibinde uyurlar şimdi!"

Yemeğini yiyen, minderin üzerine yığıla kaldı. Ana sofrayı topladı, bulaşıkları ocağa yığdı.

"Aman canım! Kırıtıp geziyor. Yarın kız yıkasın."

Yatağına girer girmez uyudu. Horozun ötüşüyle uyandı. Irmakta elini, yüzünü yıkadı. Başına örtüsünü bağladı. Koltuğunun altına kalıcını aldı.

"Motoru bekletmemeli." diyerek adımlarını hızlandırdı. Herkes yerini almıştı. Özel yeri onu beklemekteydi. Traktör çalıştı. Hızla yola koyuldular. . . .

"Şu ekinlerde sabah amma da çiseli oluyor. Ne çorap bırakıyor, ne entare. Çok da pıtıraklı bir tarla. Her tarafımızı saracaklar. Yemek yerken ayıklaması güzel gelir insana."

Tam eve döneceklerdi ki, aniden "AT ELİF" bir tuhaflaştı. Deste elinden kaydı. Yerlere yığıldı. Elleriyle toprağı kavradı. Toprak dayanamadı. Parmaklarının aralarından çıktı. Herkes koşuştu, başına toplandı. Durumu iyi değildi. Traktöre atıp şehre götürmeye karar verdiler. Bir başkası ölse umurunda olmazdı, tarla sahibinin. Ama bu başka. Ne de olsa "AT ELİF". Hem ona birşey olursa Hıdır Ağa ne der. At Elif'i tarlasında çalıştırmak onun da en büyük ereğiydi. Onu götürmeyip, kimi götürecekler? Aldıkları gibi indiler şehre. Hastaneler almaz, gece diye. O oraya salar, o da bir başkasına. Epey dolaştılar. Zavallı Elif kıvır, kıvır, inim, inim inliyor. Umutları kalmamıştı.

"Buralarda bir hastane var mı?" diye sordular, sokaktan geçen birine. Bir hastane tarif etti adam. Dönenbeçli yolların ardında... Buldular. Güç bela aldırdılar Elif'lerini. Kolay mı girmek buraya? Onlar da anladılar, gelenin ayrıcalıklı olduğunu. Ne de olsa "AT ELİF" o! Onun adını duyunca, akan sular durur. Ne de olsa "AT ELİF!"

Ne ameliyat, ne de neşter fayda etmedi. Yüksekten bakan hemşireler, daha da gururlandılar. Kanatlanıp uçtular. Mavi bulutlar alçak geldi. Işıklar söndü. "At Elif" dışarı çıkarıldı. Bir koğuşa yatırıldı. Yüzü kap kara kesilmişti.

Hastalar saygıyla bakıyorlardı. Sabah oldu. Açık çay verdiler. İçmedi. Yorgundu. Canı Domatesli pilav istedi. İsli kazanı düşledi. Acı duymuyordu artık. Gözleri yavaş, yavaş kapandı.

Hemşireler koşuştular. Doktorlar geldi... Sonra bir çarşaf çekildi yüzüne. Yıkanmaktan eskimiş, güneşte kuramaktan solmuş. Koğuştan çıkarılırken herkes ona baktı. Onun soğuyan cesedinin, gidişini izledi. Başlar saygıyla yere eğildi. Ne de olsa o "AT ELİF"ti.

TV programı

11.00 HABERLER

19.05 HARUN

Murat ile birlikte kağıt satarak yaşamlarını sürderen Harun, daha çok para kazanmak ve daha iyi bir yaşam özlemi içindedir. Bir gün kaldıkları İnşaata Şevket ile birlikte Yüzük Salih gelir. Yüzük Salih, Harun'a daha çok para kazanacağı bir iş bulur. Harun işe sigara satmakla başlar.

19.30 SPOR

TRT Haber Merkezi Spor Şubesi'nce hazırlanan programda haftanın spor olayları ve dış kaynaklı spor filmleri yer alıyor.

20.30 HABERLER

21.15 YUKARIDAKİLER AŞAĞIDAKİLER

Dizinin bugün yayınlanacak son bölümende, Yüzbaşı James, yanında nişanlısı olarak tanıttığı bir kadınla birlikte eve döner. Değişken koşullara uyarak ticarete atılmayı ve askerlikten ayrılmayı düşünmektedir. Hem onun dönüşü, hem de Lady Marjorie'nin yaş günü nedeniyle evde bir yemek düzenlenir. Bu arada Elizabeth, eski arkadaşı Karekin'le bazı sorunlar yaratmaktadır.

22.00 AYLA DİKMEN SÖYLÜYOR

Programda Ayla Dikmen şu parçaları söyleyecek "İlk Ve Son Aşkımsın" "Olacak Olacak" "Böyle Gelmiş BöyleGider OnuBunu Bilmem Kararlıyım" ve "Zehir Gibi Aşkın var"

22.30 KİTAPLAR VE DÜŞÜNCELER

İstanbul TV'sinin hazırladığı programda Yaşar Miraç'ın "Trabzonlu Delikanlı", Sabahattin Bektaş'ın "YerDeli adlı şiir kitapları tanıtılacak Kitapların yazarları ve eleştirmen Mehmet Doğan'ın katıldığı programın yöneticisi Aziz Nesin olacak

T.Y.S. Başkanı Aziz Nesin İstanbul TV yapım programının yöneticiliğini yapıyor.

23.30 HABERLER

Spor.. Spor... VE

Gençlik Spor Bakanı Asal'ın emri uygulandı

Talat Asal'ın emri ile 19 Mayıs lojmanlarından polis zoru ile çıkarılan şampiyon halterciler görülüyor.

Balkan şampiyonlarımız polis zoru ile lojmanlardan atıldı

Balkan Şampiyonu haltercilerimiz, dün sabah Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü emri üzerine polis zoru ile sokağa atıldı. Ayrıca 15'e yakın şampiyon atletin de önümüzdeki günlerde barındıkları yerlerden çıkarılacakları bildirildi.

Ankara , 19 Mayıs Stadı içindeki Halter Salonu'nda barınan Balkan Şampiyonu halterciler Harun Akkaya , Kemal Başkır ve Ziya Suvar tüm eşyaları ile birlikte polis zoru kullanılarak sokağa atıldı. Üstelik altın gümüş ve bronz madalyaları ile çeşitli uluslararası yarışmalarda aldıkları kupa ve ödüller de sokağa atıldı.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, şampiyon haltercilere barınmaları için verilen odalardan çıkmaları için 5 gün tanımış bu süre içinde kalacak yer bulamayan sporcular barındıkları yeri terketmeyince, sürenin dolduğunu ileri sürerek 19 Mayıs Stadı'na polis gönderdiği, gelen polislerin ise haltercilerin eşyalarını sokağa attığı bildirildi.

Olay üzerine bir açıklama yapan sporcular "Biz Spor Akademisi son sınıf öğrencileriyiz. Yatacak yerimiz olmadığı için burada kalıyorduk. Oysa şimdi kış kıyamette sokağa bırakıldık. Yıllarımızı bu ülkenin başarısı için harcamıştık, emirlere saygılıyız. Beş gün içinde ev aradık bulamadık. Bu ülkede şampiyonlara gösterilen itibar işte budur. Durumu kınıyoruz" dediler.

Halter Federasyonu Başkanı Arif Nusret Say'ın olay yerine gelerek "Söyleyecek bir şey yok, böyle uygun görülmüş. Polislerde verilen emri uyguluyorlar" dediği bildirildi.

Öte yandan bölge lojmanlarında kalan, başta Mehmet Yurdadön olmak üzere 15'e yakın şampiyon atletin de önümüzdeki günlerde kaldıkları yerlerden çıkarılacakları bildirildi. Mehmet Yurdadön konu ile ilgili olarak şunları söyledi: "Her yetkili kuruluşa başvuracağız. Gerekirse Cumhurbaşkanı'na kadar çıkacağız. Bu kış ortasında nerede kalalım."

Olaylar üzerine tüm sporcuların Cumhurbaşkanı Korutürk'e başvurması beklenmekte.

ANADOLU SPOR SİTESİNİN BAKIMI YAPILAMIYOR

Personel eksikliğinden dolayı Anadolu Spor Sitesi Tesislerinin bakımı gerektiği şekilde yapılamamakta.

İstanbul'da kısıtlı sayıda spor tesislerinden biri olan Anadolu Spor Sitesi Tesisleri bakımsızlıktan dolayı gün geçtikçe daha fazla yıpranmaktadır. Önlemi alınmadığından, tesisleri çevreleyen duvarlardan bir kısmı toprak kayması nedeniyle yıkıldı. Bazı soyunma odaları ve salonlar, ampulleri olmadığından karanlığa gömüldü. Sular ise hemen hemen hiç akmamakta.

Kendilerine bu bakımsızlığın nedenlerini sorduğumuz Anadolu Spor Tesisler Müdürü Sinan Baykal, ' "Tesislerimizin bakımının gerektiği şekilde yapılamamasının nedeni, personel yetersizliğidir Halen bir gece bekçimiz dahi yoktur. Bu nedenle bazı hırsızlık olaylarının önlenmesi güçleşmektedir. Mevcut personelimiz ise,çok uzak bölgelerde oturmaları nedeniyle geliş gidiş,lerde çeşitli zorluklarla karşılaşmakta bu nedenle de verimli bir çalışma ortamı koyamamaktadırlar. Halbuki yakın çevrede personel lojmanları yapılsa çalışmalar daha sıhhatli bir biçimde yürütülecektir" dedi.

Beşiktaş Yönetim Kurulu futbolcuları cezalandırarak kendini temize çıkardı

Beşiktaş Başkanı Gazi Akınal.

Beşiktaş İdare Heyeti (14.2.— 1979) günü tam kadro toplanarak bu idare heyeti başta sayın başkanımız olmak üzere maddi manevi bütün imkanları ile Beşiktaş'ın yüksek menfaatleri için kendilerini adaş kimselerden müteşekkildir. Tam bir birlik ve tesanut içindedir. İstifa eden yoktur ve izinli arkadaşlarımızda muntazaman toplantılara katılmaktadırlar.

Tabiri caizse ortada kalmış bir kulübe Gazi Akınal başkanlığındaki idare heyeti salıp çıkmıştır. Herşeyden evvel bu açıdan bu idare heyeti ne futbol takımına nede camiaya mahkum olmak mevkiinde değildir. Bizim mantalitemiz odur ki kulüp idaresi bir nöbet değiştirme işidir. Bu kulübün idaresine son dakikada vaz geçmemek kaydıyla talip olacak ve kişilere tüzüğümüz daima açık olduğu gibi birer birer Beşiktaşlı olarak saygımızda sonsuzdur. Lüleburgaz mağlubiyeti dolayısıyla maç kadrosuna dahil futbolculara 10 ar bin TL ceza verilmiştir. Bundan böyle ceza ve mukafaat müesseseleri dengeli ve kesin olarak işleyecektir.

Ahmet Suat Özyazıcı "Trabzonspor futbol oynamayı unuttu" dedi

Trabzonspor Teknik Direktörü Ahmet Suat Özyazıcı takımının son günlerde güzel futbol sergileyememesinden yakınırken, "Trabzonspor futbol oynamayı unuttu. Bu çamur deryasında at olsada koşmaz" dedi.

Ahmet Suat Özyazıcı yıllardır Trabzon Şehir Stadı'nın zemininin bozuk olduğunu ancak ilk kez top oynanmayacak düzeye geldiğini belirterek şöyle konuşmuştur: "Trabzonspor bir geleneği yıkmıştır. Türk futboluna yeni bir yön vermiştir. Bunların karşısında onurun dışında hiç bir şey alamamıştır. Türk futbolunda devrim yapan Trabzonspor'aen azından iyi bir saha yapılabilirdi. Ancak yıllardır saha yapılacak zemin düzeltilecek diye uyutulduk. Şimdi de zemin öyle bozuldu ki futbolcularımız sahada adım atamaz duruma geldiler. Bunun için de futbolcu futbol oynamayı unuttu. Kendi sahamızda futbol oynamayı unuturken zemini iyi olan bazı rakip sahalarda da top oynayamıyoruz. Futbolcularımız topu bol bol ıskalıyorlar. Ne yapacağımızı da bilemiyoruz. Bizim yerimizde bir başka ekip olsa lider değil sonuncu olurdu. Bu konuda iki yıl bekledik. Hiç bir şey yapılmadı. Bundan böyle ilgi bekliyoruz da diyemeyiz. Konuyu yetkililerin vicdanına bırakıyorum."

Ahmet Suat Özyazıcı.

Federasyonlarda kıyımlar devam ediyor

Güreş Federasyonu Başkanı Dr. Osman Ataç, Voleybol Federasyonu Başkanı Özcan Mutlugil ve Hentbol Federasyonu Başkanı Sedat Muratlı görevlerinden alınmışlardır.

THA muhabirinin edindiği bilgiye göre, Güreş Federasyonu Başkanlığı'na Hasan Bozbey, Voleybol Federasyonu Başkanlığı'na Naci Bayanlıoğlu, Hentbol Federasyonu Başkanlığına'da İbrahim Selet

Güreş , Voleybol ve Hentbol Federasyonları'nın başkanlarının görevden alınmasını öngören Onay Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Refaiddin Sahin tarafından imzalanarak bakanlığa gönderilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'ın Güreş Federasyonu Başkanlığına Hasan Bozbey'in Voleybol Federasyonu Başkanlığına Naci Bayanlıoğlu'nun ve Hentbol Federasyonluğu Başkanlığı'na İbrahim Sentiet'in getirilmesine ilişkin onayın imzalandığı öğrenildi.

Güreş, Voleybol ve Hentbol Başkanlıkları'na yapılan yeni atamalar pazartesi günü resmen açıklanacak.

Öte yandan Kırklareli ,Çanakkale, Tokat, Kütahya, Giresun, Amasya ve Manisa Bölge Müdürleri de görevlerinden alınmışlardır.

Ulusal takım kampından notlar

Talat Asal Ulusal takım oyuncularına "En büyük sizsiniz" dedi

Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal, Ulusal Takım adaylarının Şekersporla oynadığı hazırlık maçının devre arasında soyunma odasına gelmiş ve futbolcularla kısa görüşme yapan Bakan Asal, futbolculara hitaben yaptığı konuşmasında "Sizden büyük yoktur. En büyük sizsiniz. Ben öyle kabul ediyorum" demiştir.

Müsteşar Orhan Bilgin, Başmüşavir Talat Akgül, Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Refaiddin Şahin ve Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık'la birlikte soyunma odasına gelen Talat Asal, Ulusal Takımlar Başantrenörü Sabri Kiraz'a da başarılar diledi.

Kampta bulunan idareci ve sporculara ilginç isimler kondu

Futbol federasyonu başkanı Cemal Saltık'a "ihtiyar delikanlı" ulusal takımlar başantrönör Sabri Kiraz'a "Humeyni ve yaşlı kunta kinte" ulusal takım antrönörü Erkan Kural'a "lâf ebesi" denilmekte.

" Bu arada ulusal takım kaptanı Fatih Semanta Turgay bagaj Sedat Kılkuyruk,Cem sarkık Sadullah terlemez lakaplarıyla çağrılmakta.

"Fatih: Semanta
"Turgay: bagaj
Savaş: ses-beş
Cem: Sarkık
Reşit: serçe
Erol: maksi teknik
Sadullah: terlemez
B. Mustafa: efendi
K. Mustafa: tay-tay
Sedat: kılkuyruk
M.Ekşi: sarklı ekselans
Güngör: tatlı
Adem: sair
Arif: sassız
Zafer: karınca ezmez
Şenol: bilgiç
E. Onal: yerl imilyoner"

Kıbrıs'a kapalı spor salonu gönderilmesi kararlaştırıldı

Kıbrıs Türk Gazeteciler Cemiyeti Genel Sekreteri ve Spor Komitesi Başkanı Reşat Akar'ın bir süre önce İstanbul'da yaptığı temasları ışığında harekete geçen Türkiye Spor Yazarları Derneği, Başbakan Süleyman Demirel'e başvurarak Kıbrıs Türk Federe Devleti'ne ivedi olarak kapalı bir spor salonu gönderilmesini bildirdi.

TSYD Genel Sekreteri Erdoğan Arıpınar ,Demirel'e gönderdiği mektupta, Karabük'te hazır olan kapalı çelik spor salonunun Kıbrıs'a gönderilmesini istedi. Bu konuda 10 yıldan beri söz verildiği halde bunun gerçekleşmediğine işaret etti.

Arıpınar ayrıca, TRT Spor Dairesi Müdürlüğü'ne de bir yazı göndererek radyo ve televizyondaki spor haberlerinde Kıbrıs Türk sporuna da yer verilmesini talep etti.

Sebat Gençlik İstanbul'da gece düzenliyor

Türkiye 2. Lig A Grubunda küme düşmeme mücadelesi veren Sebat Gençlik parasal yönden iyi bir düzeye gelebilmek amacı ile İstanbul'da bir Sebatgençlikler gecesi düzenleyecektir.

Kulüp Başkanı Emin Hacımusaoğludan alınan bilgiye göre, geceye İstanbul'da bulunan Trabzonlular davet edilecektir. Gece de bir piyango ve çekiliş düzenlenerek gelir sağlama yoluna gidilecektir. Geceye Sebat Gençlik'in eski şöhretlerinden başka şu andaki futbolcular da katılacaktır.

Sebat Gençlik Kulübü Başkanı Emin Hacı Musaoğlu, Sebat Gençlik gecesi tarihinin kesin olmamakla beraber 20-25 Ocak tarihleri arasında düzenlenebileceğini açıklamıştır.

ŞEREF STADININ ZEMİNİNİ UZMANLAR İNCELİYOR

Beşiktaş'ın son haftalarda aldığı başarısız sonuçlar taraftarları çok üzmekte, her başarısız sonuçtan sonra futbolculara binlerce lira ceza verilerek her şeyin çözümleneceği sanılmaktadır.' Ancak bu sorunun kaynağına inilmemektedir. Başarısızlığın nedenlerinin başında tenis sorunu gelmektedir. Beşiktaş'ın çalışmalarını yaptığı Şeref Stadı'nın hali içler acısıdır. Zemini son derece kötüleşen, bu statta çalışan futbolcular istenen verememekte ve form seviyeleri günden güne düşmektedir.

Basında bu konuda çıkan haberlerde, Şeref Stadı'nın bugünkü durumu belirtilmekte ve sporcuların sağlığa aykırı şartlar içinde çalışmalarını sürdürdüklerine değinilmektedir. Şeref Stadı'nın zemininin mikrop saçtığı ve sağlığa zararlı olduğu şeklinde bir gazetede çıkan haber üzerine açıklamada bulunan Beşiktaş Genel Kaptanı Süleyman Seba,"Stad zemininin sağlığa zararlı olup olmadığı konusunda gerekli araştırmalar yapılacak

Stad zemininin sağlığa zararlı bulunduğu şeklindeki haber üzerine şaşırdık. Ancak bilimsel olarak yapılan incelemelerle ilgili gerekli araştırmalar kısa sürede yapılacaktır. Bunlar doğrulandığı takdirde gerekli tedbirler hızla alınacaktır.'

SON HAFTALARDA BEŞİKTAŞ'IN ALDIĞI NETİCELER BUNU DOĞRULAMAKTADIR'. ANCAK NEDENSE TEDBİR ALMAKTA GECİKİLMİŞTİR. MİKROPLU OLDUĞU ÖNE SÜRÜLEN ŞEREF STADI'NDA SİYAH-BEYAZLI FUTBOLCULAR ANTREMAN SIRASINDA.

Petrol zamları kimin işine yarıyor ?

OPEC ülkeleri, sözde var, gerçekte petrol zenginliklerine çok uluslu tekeller sahip

TMMOB Elektrik Mühendisleri

OPEC ülkeleri bugün dünya petrol rezervlerinin % 71.6'sını elinde bulunduran, % 44'ünü üreten ve % 84.7'sini ihraç eden bir topluluktur. Fakat hepsi "az gelişmiş bağımlı ülkeler" grubuna dahil olan üye ülkeler, bu kaynaklar üzerinde hiçbir kontrole sahip değildir. Bu ülkelerin sahip olduğu kaynaklar çokuluslu tekeller tarafından işletilmekte ve ihraç edilmektedir. Bu örgüt 1960 yılında, petrol fiyatlarının ve şirketlerce devlete ödenen mülkiyet hakları ve vergilerin çoğaltılması amacı ile kuruldu. OPEC, örgüt olarak, 1973 Ekim savaşından (Arap-İsrail Savaşı) sonra uyguladığı ve ilk bakışta İsrail'e ve onun destekleyicisi durumunda olan başta ABD olmak üzere diğer batılı emperyalist ülkelere yöneltilmiş gibi gözüken petrol ambargosu ve petrol zammı ile, adını dünya ölçeğinde duyurdu. Ve bu petrol zammı, 1973-1974 yıllarında emperyalist-kapitalist sistemin içinde bulunduğu ekonomik bunalımın görünen ya da gösterilmek istenen nedeni oldu. OPEC ülkeleri, daha sonraki yıllarda, gerek örgüt olarak, gerekse tek tek petrole fasılalarla değişik oranlarda zam yaptılar. Son olarak da geçtiğimiz Mart ayı içerisinde yapılan zam yüzde 9 oranında oldu.

OPEC ülkelerinin bu süreç içerisinde yaptığı zamlarla ilk bakışta kendi ülke halklarının elinde görünen bu kuvvetli silahın "petrol silahının" gerçekte kimin elinde olduğunu ve kime karşı kullanıldığını anlayabilmek için, petrol zamlarının emperyalist ülkelerin ekonomilerine, petrol üretimi olmayan ya da çok kısıtlı olan bağımlı ülkelerin ekonomilerine ve de kendi ülke ekonomilerine yaptığı etkileri ayrı ayrı incelemek gerekiyor. Açıkçası incelenmesi gereken nokta bu zamların hangi ülkelerin işine yaradığı ve aksine hangi ülke ekonomilerinin bunalıma girmesine neden olduğudur. Bunun için sebepleri ve doğurduğu sonuçları açısından en belirgin olan 1973 Aralık zammı ve sonuçlarını incelemek daha doğru olur.

Artık kesinlikle anlaşılmıştır ki 1973 yılındaki petrol krizi ham petrol darlığından dolayı ortaya çıkmamıştır. Petrol şirketleri dünyanın en büyük enerji tüketicisi olan ABD'de bu krizi rafineri kapasitesini sınırlayarak bilinçli olarak yaratmışlardır. Hatta kriz görüntüsünün iyice inandırıcı olmasını sağlamak amacı ile dağıtım bile aksatılmıştır.

İşte yapay olarak yaratılmış bulunan bu petrol krizi, batı ekonomi yazarları ve politikacılarının yaptıkları yayın ve propagandaya göre 1974 yılında emperyalist-kapitalist sistemin geçirdiği ekonomik bunalımın sebebi olarak gösterildi. Ve bu yazar ve politikacıların yaydıkları yoğun fikir şu oldu: OPEC zammı geldi, batıda enflasyon oldu. Acaba bu ne ölçüde doğru? Batı son çeyrek yüzyılda alışmadığı enflasyon oranlarına 1974'te OPEC zammıyla daha hızlanmış ama esas olarak 1970'ten sonra başlamıştır. Bunu OECD istatistiklerinden ülke ülke görme olanağı vardır. Birleşik Amerika'da 1966-1969 arasındaki üç yıllık fiyat artışı yüzde 6.6 iken 1970-1973 yılları arasında fiyat artışı üç buçuk kat fazlası ile yüzde 22.7'dir. Batı ekonomisinin kendisi ile övündüğü Almanya'da ilk üç yıllık fiyat artışı sıfıra yakın iken sonraki üç yıldaki fiyat artışları yüzde 14.3'tür. Ve diğer batılı emperyalist ülkelerin fiyat artışı yüzdelerinde de 1970 yılından itibaren benzeri artışlar olmuştur. Bu bağlamda, daha OPEC zammı yapılmadan 1973'te enflasyon oranları bu ülkelerde görülmemiş oranlarda yükselmişti. Batılı emperyalist ülkeler çok ciddi bir durgunluk dönemi yaşıyor ve bu ekonomilerde üretim artmıyor aksine daralıyordu.

Dolayısıyla 1973 petrol krizi emperyalist-kapitalist sistemin bunalımının sebebi olamaz, olsa olsa bir sonucu olabilir. Çünkü, 1973 OPEC petrol zammı Batı ekonomilerinin bağımlı azgelişmiş ülkeler aleyhine düzelmesi sonucunu vermiştir. Peki bu nasıl olmuştur?

Petrol bunalımı batılı emperyalist ülkeleri ilk aşamada 1-1.5 yıl bir bunalımda bıraktıktan sonra bir atılıma sokmuştur. Petrol zammından dolayı OPEC ülkelerinin artan gelirleri Batılı bankalara doğru akmıştır. 1974 ve 1975 yıllarında batı ülkelerine 80 milyar doları aşan petrol doları gelmiştir. Bu dolarlar eğer durgun Batı ekonomilerine şırınga edilseydi bir enflasyon olması işten değildi. Batılı maliyeciler, ekonomiyi durgunluktan ve bağımlı ülkelerinkine benzeyen ,bir enflasyondan kurtarmak için, bu petrol dolarlarını batı sistemi dışına, yani gelişmekte olan ülkelere verip onlara bunlar karşılığında mal satma yolunu seçerdi. Bu arada, petrol fiyatları zammı bir fiyat yükselişi doğurdu. Aslında bu fiyat yükselişini sadece OPEC ülkelerinin ham petrole yaptıkları zam doğurmadı. Batı ülkeleri bu fiyat artışını fırsat bilip petrolden alınan vergileri de artırdılar. Örneğin ham petrole getirilen zam 100 ise, bunun petrol ürünlerine yansıtılışı B. Amerika'da 175, İsviçre'de 160, Batı Almanya'da 155 oldu. Yani ham petrol zammına bu ülkelerin maliyecileri vergi ekleyerek ülkelerin içine yansıttılar. Doğal olarak bu zamlar her türlü ürüne yansıdı ve böylece OPEC'cilerin ve maliyecilerin çabasıyla yeni bir yüksek fiyat düzeyi ortaya çıktı. Yüksek fiyat düzeyleri aynı para hacmi ile daha düşük bir ciroya sebep olacağından ve düşük ciro da ekonomik durgunluğu körükleyeceğinden, Batılı ekonomiler hem enflasyondan kaçınmak ve hemde durgunluğu yenmek için OPEC ülkelerinin petrol dolarlarını kullandılar. Ve ilk dönemde (1974-1975 yılları süresince) hem Dış Ticaret'in para olarak değerini artırdılar. Hem de üretecekleri malları alacak parayı azgelişmiş bağımlı ülkelere ve sosyalist ülkelere sağladılar.

Batılı ülkeler petrol bunalımından çok önce kökü 1970 yılına dayanan bir ekonomik durgunluk içerisinde bulunmaları ve bunun doğal bir sonucu olarak yeterli üretimleri olmaması nedeni ile, bu ilk dönemde dış ticaret hacimlerini mal olarak zaten artıramazlardı. Böylece, petrol zammından sonraki ilk 1-2 yıl içerisinde, içinde bulundukları bunalımdan çıkamadılar. Fakat ikinci dönemde (1975'in ikinci yarısı ve sonraki sürede) mal dışsatımlarını ilk dönem de sağladıkları kredilerle, hacim olarak yüksek oranda artırdılar. Ve bu mal dışsatımlarını, kendilerinin de bilinçli olarak körükledikleri yüksek fiyat düzeyleri üzerinden yaptılar. Bu gerçekleri uluslararası ticarette otorite olan GATT örgütü yayınlarının verdiği bazı rakamlarda gözlemek mümkün. Şöyle ki; imalat sanayii üretimi 1974'ün ilk yarısından 1975'in ilk yarısına kadar yüzde 12 kadar düşmüş ve 1975'in ikinci yarısında başlayan iyileşme 1976'nın ilk yarısında da sürmüş ve bir önceki ayni döneme göre yüzde 9'u bulmuştur. Böylece, 1973 Aralık petrol zammı, Batılı ekonomilerin durgunluktan çıkmasını ve göreceli atılımlar yapmasını sağlamıştır. Aynı sürecin OPEC ülkeleri dışında kalan diğer azgelişmiş bağımlı ülkelerin ekonomilerinde nasıl geliştiğine bakalım. Batılı ülke ekonomilerinin 1970'lerde başlayan durgunluk dönemi, öncelikle onların dışalımlarını etkiledi. Yine GATT yayınlarına göre; Batılı ülkelerin dış alımları II. Dünya savaşından sonra ilk kez düştü. Dış alımlardaki bu azalma, değer olarak pek az olmasına ,rağmen ,hacim olarak yüzde 8 oldu. Batılı ülkelerinbirbiriyle alışverişiartarken petrol satan ülkelerden dışalımları %10 ve satmayan ülkelerden alımları %5– değer olarak– düştü. Buna karşılık gelişen ülkelere satışları değer olarak %7 artmış oldu.

Batılı ülkelerin dışsatımlarındaki bu değer artışının nedeni dış satımların hacim olarak artması olduğu kadar, batılı tüccar ve onların diplomatik temsilcilerinin bu malları bağımlı ülkelere –petrol fiyat artışlarını bahane ederek yarattıkları– yüksek fiyatlar üzerinden satmaları olmuştur. Böylece, batılı ülkeler azgelişmiş bağımlı ülkeleri tam deyimiyle kazıklarken fiyat yüksekliklerini ham petrole çok para ödemekle açıkladılar. Bunu 1975 yılında da böyle yaptılar. Oysa 1975'te bu ham petrole 1974'ten %5 eksik ödeme yaptılar. Ve böylece, Batılı ve OPEC ülkelerinin dışındaki ülkelerin 1974 ve 1975'deki toplam dış alım oranı artışı, toplam dış satım artışının çok üstünde oldu. Aynı şekilde tek tek azgelişmiş bağımlı ülkelerin dış alımlarındakiartışın dış satımlarındaki artışın çok üstünde olması bu ülkelerin daha çok dış ticaret açığı vermeleri, daha fazla borçlanmalarına neden oldu. Gerçekten de Batılı ülkeler 1974–1976 yılları arasında az gelişmiş bağımlı ülkeleredış ticaret açıklarını finanse etmek için 90 milyar dolar verdiler.

Bu ülkelerin borçları 3 yılda 60 milyar dolardan 150 milyar ,dolara çıktı. Borçları (1974–76) iki buçuk kat artan en büyük oranda artışlar Brezilya, Güney Kore ve Türkiye'de olmuştur. Böylece 1956 yılı sona erdiğinde Batı ekonomisinin 1970'te içine girdiğibunalım sona ererken Batı ekonomileri borç alıp yenilenmesi ve borçların ,artışıyla gelişen bir ekonomiler (!) topluluğu kurmuş bulundular. Bu ülkelerin bazıları Güney Avrupa ülkeleri; Yunanistan, Portekiz, Türkiye, Güney Amerika ülkeleri; Brezilya, Arjantin, Şişli Paraguay, Nikaragua ve Doğu Asya'dan Güney Kore Cumhuriyetidir.

Petrol kaynaklarına sahip olan ülkelerin petrol dış satımından elde ettiği gelire gelince, açıktır ki, bu kaynaklar bu ülkeler halklarının yararına kullanılmamaktadır. Bunun en iyi göstergesi OPEC ülkelerinin petrol gelirlerinin nasıl kullanıldığına bakmaktır. Şah döneminde Orta Doğu'nun jandarmalığını yüklenmiş bulunan İran, bir yandan Basra Körfezi'ndeki gerici rejimleri silahlı kuvvetleri ile desteklerken öte yandan da silah tekellerinin başmüşterisi durumuna gelmiştir. 1973 ve 1976 yılları arasındaki 3 yıllık sürede ABD'nin toplam 8.3 milyar dolarlık yabancı silah siparişlerinin 3.8 milyar dolarlık kısmını gerici Arap yönetimlerinin lideri durumundaki Suudi Arabistan yapmıştır. Fakat bunlar emperyalist ülkelerde yapılan yatırımların ve bu ülkelerin bankalarına yatırılan paraların yanında devede kulak misali kalmaktadır. OPEC ülkeleri dörtte biri ABD'ne olmak üzere yurtdışı yatırımlara 50 milyar dolar yöneltmişlerdir. Bu yatırımlar ve batılı ülkelerden satın alınan mallardan arta kalan 50 milyar dolar ise yine batılı ülkelerin bankalarına yatırılmıştır. Bu paranın 21 milyar doları İngiliz, 11 milyar doları Amerikan ve 26 milyar doları ise diğer batılı ülkelerin bankalarına yatırılmıştır. Yani bir yandan petrol üreten ülkeler halklarının en temel ihtiyaçları dahi karşılanmazken, petrol gelirlerinin büyük bir kısmı çok çeşitli yollardan uluslararası sermayenin kasalarına akmıştır ve akmaktadır.

Diğer önemli bir nokta ise OPEC ülkelerinin ithal ettikleri malların fiyatlarındaki artışın bu ülkelerin gerçek gelirlerini büyük ölçüde düşürmüş olmasıdır. Elde edilen gelirin ithal malları fiyat artışları ile deflate edilmesi sonucu 1974 yılının ilk 3 ayında 16.5 milyar dolar olan gerçek petrol gelirlerinin 1975 yılının ilk üç ayında 12.5 milyar dolara düşmüştür. Batılı ülkeler petrol fiyatlarındaki artışı, kendi mallarının fiyatlarını artırmak yolu ile karşılamışlardır. Nitekim OPEC ülkeleri 1975 sonbaharında Viyana'da, kaybettikleri alım gücünü karşılamak için çareler bulmak amacıyla toplanmışlar ve bu toplantının sonucunda gerici Arap yönetimlerinin lideri durumundaki Suudi Arabistan'ın daha fazla taleplere sert bir biçimde karşı çıkması ile ancak % 10'luk bir fiyat artışı için karar alabilmişlerdir. Fakat, OPEC ülkelerinin kaybı yine devam etmiştir. Bu şartlar altında en fazla zararlı çıkanlar emperyalist-kapitalist sistem içinde yer alan petrole sahip olmayan azgelişmiş bağımlı ülkelere olmuştur. Bu ülkelerin zaten uluslararası tekelci sermayenin çıkarlarına göre belirlenmiş bulunan dış ticaret yapıları içerisinde dış ticaretleri giderek artan miktarlarda açık vermiştir.

OPEC ülkeleri tarafından uluslararası tekelci sermayeye aktarılan petrodolarları özel bankalar azgelişmiş bağımlı ülkelere kredi olarak verdiler. Fakat, petro-dolarları azgelişmiş bağımlı ülkeler gereği kadar emip bitiremeyince özel bankalar sosyalist ülkelere de kredi açmak zorunda kaldılar.

Fakat planlı ekonomiler gerekli fonları alınca, emperyalist-kapitalist sistem içinde yer alan bağımlı ülke ekonomilerinin uğradıkları bunalımlara hiç uğramadılar. Böylece sosyalist ülkeler, emperyalist-kapitalist sistemden elde ettiği kredilerin de yardımıyla sanayilerini güçlendirmiş oldular.

1973'ün sonlarında başlayan petrol krizi süresince bazı tekelci merkezler diğerlerinin aleyhine gelişmiş ve bunların kazançları diğerlerinin zararlarına olmuştur. ABD kaynaklı sermayenin egemen olduğu petrol sektörünün karları artarken başka emperyalist ülke sermayelerinin hakim olduğu diğer birçok sektörün içinde bulunduğu kriz daha da sarsıcı olmuştur. Bu sektörlerin başında otomotiv sanayi ve ulaşım gibi sektörler gelmektedir. Fakat, bugün artık, aralarındaki çelişkiler derinleşmesine rağmen gerek sermayenin uluslararasılaşması gerekse emperyalist-kapitalist sistemden kopuşlar emperyalist metropollerin büyük ölçüde bütünleşmesine yol açmıştır. Kapitalizmin eşitsiz ve sıçramalı gelişim yasası gereğince her zaman gündemde olan yeniden paylaşım, uluslararası tekelci sermayenin dünya çapındaki iş bölümü ve uzmanlaşması bunun yanısıra sosyalist ülkelerin varlığı, daha da önemlisi ulusal kurtuluş savaşlarının öldürücü darbeler vurması sonunda emperyalist ülkeler arasında yeni bir dünya savaşına başvurmaksızın başka yöntemlerle gerçekleşmektedir. Bu yöntemler de daha çok, uluslararası tekelci sermayenin öz kuruluşları olan ve bütün dünya kapitalist sisteminin işleyişini yönlendiren Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, vb. gibi kuruluşlarda sürekli olarak değişen güçler dengesinin yansıması ve buna göre pazarlıkların yapılmasıdır. Bu bağlamda, ilk bakışta OPEC'in elinde gözüken petrol silahı aslında ABD'nin elinde olduğu kadar, bu silah bazı çevrelerin söyledikleri gibi ABD'nin dış ekonomik ilişkilerdeki rakiplerine ya da ticaret ortaklarına yöneltilmiş olmaktan çok, doğrudan emperyalist-kapitalist sistem içinde yer alan bağımlı ülkelere, bütün emperyalist ülkeler adına yöneltilmiş, bir silah olmuştur.

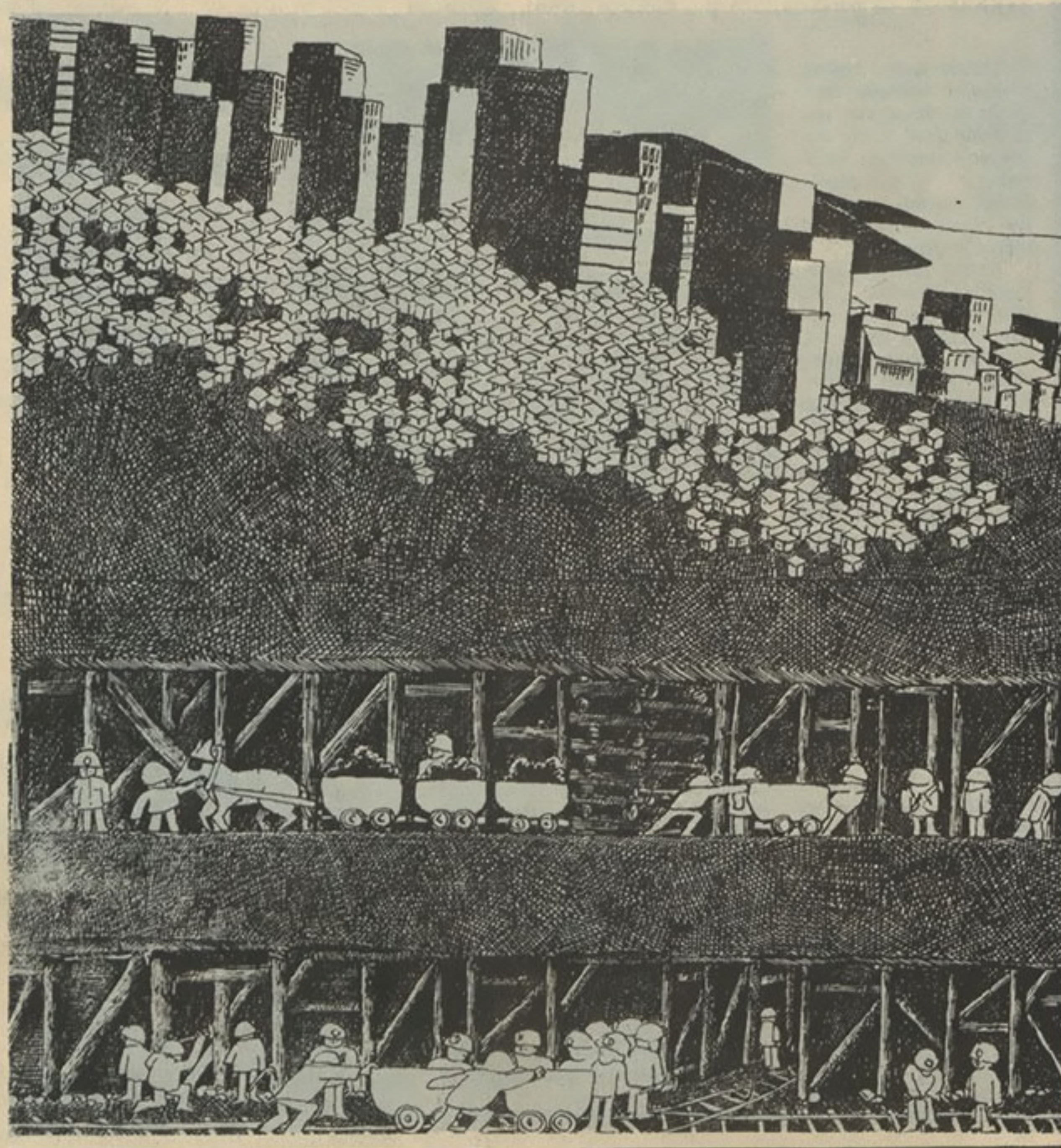
KAYNAKLAR

(1) "Çokuluslu Petrol Tekelleri Üzerine", Tüm İktisatçılar Birliği Aylık Bülteni, s. 47, Mayıs 1978.

(2) Arslan Başer Kafaoğlu, "Petrol Zamları – Ya da– Ekonomide Türkiye Ne Yapmalı", Cumhuriyet gazetesi, 25-29/3/1979.

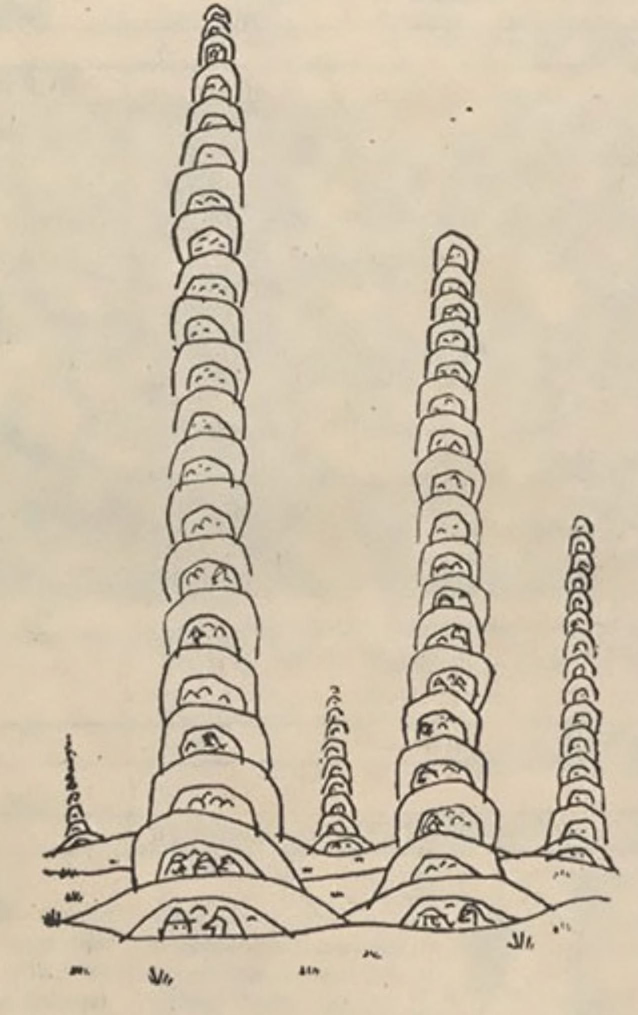
(3) M. Tanju Akad, "Petrol Alanında Uluslararası Tekelci Sermaye", Türkiye, 3. Petrol Kongresi, 1977.

(4) Oğuz Türkyılmaz, "Türkiye Petrolünde Yabancı Tekeller", Türkiye 3. Petrol Kongresi, 1977.

ferruh doğan'da asrileşen köy

Türkiye'de ekonomik gelişme üzerinde düşünenlerin aşağı yukarı birleştiği bir görüş vardır: Türkiye'de kapitalistleşme süreci, toplumun kendi iç dinamiğinden çok dış etkilerle gelişmiştir. Bu nedenle de Türkiye'deki kapitalistleşme, toplumun bütünüyle ve doğal gelişimiyle uyuşmayan çarpık bir kapitalistleşmedir. Sanayileşme, aşaması yeterince gerçekleşmeden, tüketim toplumlarının ürünleri ülkemizi kaplamış, geri ekonomik düzeydeki köylere kadar yayılmıştır.

Anladığımız kadarıyle, Ferruh Doğan, Asrileşen Köy'de bu gerçeğe, karikatürcü gözüyle yaklaşmış, doğal yaşantıyla tüketim toplumlarının empoze ettiği yaşam arasındaki çelişkiyi en keskin biçimde gözler önüne sermiştir.

Asrileşen Köy, 1956'da ilk yayınlandığı zaman toplatılmıştı. Daha sonra beraat etti.
Asrileşen Köy, kişide "gülümsemeler" uyandıran bir yapıttır."

